

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
katedra geografie

Libor ŠMÍD DiS

**Procesy restrukturalizace služeb v historickém centru
města Tábora do roku 2008**

Diplomová práce

Vedoucí práce: RNDr. Jiří Šíp, Ph.D.
České Budějovice, 2010

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Datum

Podpis studenta

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu diplomové práce panu RNDr. Jiřímu Šípovi, Ph.D. za jeho cenné rady, připomínky a trpělivost, kterou projevil při zpracování této práce.

Anotace

Diplomová práce „Procesy restrukturalizace služeb v historickém centru města Tábora do roku 2008“ vykresluje stav služeb během života několika generací. Zobrazuje město Tábor od počátku dvacátého století do počátku století jednadvacátého. Během těchto sta let se město změnilo a služby se samozřejmě přizpůsobily lidem a tempu života. Obsahem práce je zobrazit portfolio a kvantitu služeb a obchodů v jednotlivých etapách do současnosti a tím objasnit důvody a příčiny změn složení služeb.

Klíčová slova: restrukturalizace služeb - historické centrum města – Tábor - revitalizace.

Abstract :

This Dissertation „The restructuring process of services in historic town center of Tabor from 2008,, shows us the state of services for several generations. It shows us the town of Tabor from the beginning of 20th century to the beginning of 21st century. During this period the town changed its appearances and adapted its services to recent times. Services were adapted to people and life style. The main issue of this Dissertation is to show the portfolio, quantity of services and shops in every period to recent time, thereby making clear reasons and causes of changes in structure of services.

Keywords: restructuring of services – historic town center – Tabor – revitalization

Obsah

I. Úvod	8
II. Metodika	
2.1 Cíl a metody práce.....	9
2.2 Vymezení sledované oblasti.....	11
III. Metodické vymezení pojmů	
3.1 Ekonomická část	15
3.2 Živnosti: ubytovací služby a hostinská činnost	16
3.3 Cestovní ruch.....	18
IV. Literární rešerše	
4.1 Geografie služeb.....	20
4.2 Organismus města	23
4.3 Teoretické přístupy ke studii města.....	24
4.4 Revitalizace	30
4.5 Obecná charakteristika Tábora.....	32
Geologická skladba podloží Tábora	33
Vodní zdroje Tábora.....	34
Charakteristika socioekonomických poměrů	36
Historie v datech.....	40
V. Analytická část	
5.1 Vlastní výzkum a sběr dat	
1. Rakousko-Uhersko – Tábor v roce 1901.....	42
2. Československo – Tábor v roce 1923	45
3. Tábor v období socialismu - rok 1966	48
4. Tábor v období socialismu - rok 1974 “normalizace“	50
5. Tábor v období devadesátých let – rok 1997	52
6. Tábor a současnost – rok 2008.....	55
7. Husitské muzeum	58
VI. Syntetická část	
6.1 Shrnutí a výsledky práce	59
6.2 Srovnání dvou měst – Tábora a Českých Budějovic.....	61

VII. Závěr

7.1 Posouzení zjištěných výsledků	66
7.2 Seznam použité literatury a zdroje dat	68
7.3 Přílohy	70

I. ÚVOD

Město Tábor jako cíleně koncipovaný, promyšlený urbanistický celek už od svého založení sloužilo svému účelu a jeho tvář se v předchozích staletích díky času a pokroku měnila.

Na počátku svých dějin byl Tábor především správním střediskem na podporu stříbrných dolů, které založil Přemysl Otakar II. a také oporou královské moci na jihu Čech proti mocnému rodu Vítkovců.

V době husitské byl Tábor opěrným bodem polních vojsk. Město se tak proměnilo v pevnost strategického významu a navěky se stalo pro mnoho Čechů symbolem síly národa. Bohužel každá doba prezentuje husitské období Tábora jinak a za minulého režimu byl Tábor obětí propagandy třídního boje socialismu.

Vojenství a historie města se tak prolínají od středověku přes novověk až po dvacáté století. Za První republiky v roce (1932) Tomáš Garrigue Masaryk navázal na tradici města a byla vybudována kasárna pro první československou armádu – tzv. Nové kasárny 305. těžkého dělostřeleckého pluku. I dnes je v Táboře pořád soustředěna vojenská jednotka rychlé reakce, i když už počet a strategická pozice není tak významná jako v dobách nedávno minulých. To vše měnilo a formovalo tvář města.

V předminulém století v období průmyslové revoluce se zástavba města rozšířila i za středověký pás hradeb a město tak získávalo nové urbanistické prvky a prostory. Staré se bouralo, nebo přizpůsobovalo době, vznikaly fabriky a závody. Opevnění, které ztratilo v pokroku svůj účel, začalo postupně mizet.

Lidé jako součást života města formují jeho podobu do dnešních dnů tak, aby splňovalo předpoklady doby: bydlení, zábavu, bezpečí, právo, zázemí, a v neposlední řadě služby a obchody.

Ve své práci se budu zabývat změnou historického centra v Táboře během jednoho století a sledovat a zaznamenávat změnu kvantity a kvality služeb v jednotlivých etapách vývoje.

II. METODIKA

2.1 Cíl a metody práce

Cílem této práce je vyjádřit a zhodnotit kvantitativní i kvalitativní vývoj služeb a charakterizovat restrukturalizační procesy v historickém jádru města Tábora, které probíhaly v etapách Rakouska-Uherska, První republiky, Československé socialistické republiky a České republiky.

Cíl je stanoven tak, aby na modelových příkladech ukázal a zpřístupnil směr vývoje služeb Starého města Tábora, a to především v posledních dvou zkoumaných obdobích, která svým portfoliem a vývojem rozhodují o dalším zaměření nabízených služeb na Starém městě.

Vzhledem k tomu, že zkoumané roky zahrnují přelom století devatenáctého a dvacátého, tak i století jednadvacáté, je kvalitativní složka nabízených služeb v této práci zobrazena po jednotlivých navazujících etapách. A to tak, že se srovnávají vždy dvě po sobě následující etapy v časových úsecích, které se shodují v politicko-ekonomické charakteristice, či jiném směru. Jmenovitě jsou párovány roky 1901-1923, 1966-1974, 1997 a 2008. Důvodem párování „příbuzných“ let je objektivní posouzení a srovnání na základě stejných či podobných hodnot (vstupních dat) čerpaných z blízkého prostředí. Etapy 1901-1923 jsou porovnávány na základě časové a ekonomické blízkosti, nikoliv politické.

Kvantitativní složka je pomocí podkladů a výstupních dat znázorněna v programu GIS v celém vybraném období let 1901,1923,1966,1974,1997 a 2008.

Pod označením kvality nelze přesně vymezit její hodnocení v souhrnu jednoho století, protože každá doba je jiná a přináší jiný standard žití a poskytuje v dané době jiné požadavky na kvalitu života. Vhodnější výraz by mohl být „zobrazení“ nabídky a portfolia služeb od roku 1900 do současné doby. Nelze hodnotit, zda kvalita služeb byla, či nebyla v dané době dobrá, ale je možné určit rozsah a druh sortimentu a následné změny nabídky a poptávky.

Práce s odbornou literaturou se stala základem pro studium a seznámení s teorií, která souvisí s tématem zadání diplomové práce. V literární rešerši je uvedeno dle odborné literatury vymezení pojmu geografie města. Pro seznámení se s některými důležitými

pojmy byl zvolen způsob přímého citování těchto zdrojů, a to zvláště u definic a zákonných norem.

Vzhledem k široké koncepci tohoto pojmu jsou v práci uvedené jen ty nejzákladnější pojmy, které jsou pro tuto koncepci práce nezbytné.

Hlavním pilířem práce se stal sběr podkladů pro jednotlivá časová období. Data pro nejstarší část byla získána ze Státního okresního archivu v Táboře, kde s pomocí Bc. Marty Šmejkalové se podařilo jako zdroj získat *Kalendář politických okresů tábořského na rok 1901* a *Adresář krajského města Tábora z roku 1923*. Díky těmto materiálům a pomoci Bc. Šmejkalové proběhlo v archivu bez problému vlastní vyhledávání dat nutných ke zpracování těchto let.

Informace pro rok 1966 a rok 1974 byla poskytnuta od vedoucího této diplomové práce pana RNDr. Jiřího Šípa, Ph.D., který sám již výzkum v tomto období prováděl a měl pro účel této práce tyto data již k dispozici. V této části práce došlo tedy k převzetí již zmíněných dat a jejich následné digitalizaci.

Pro rok 1997 proběhla analýza na základě informací poskytnutých Turistickým informačním centrem, konkrétně Ing. Michaelou Kalouskovou a z telefonního seznamu Tábora pro rok 1997, kde dle seznamu ulic a popisných čísel Starého města bylo možno vyhledat jednotlivé firmy a obchody.

Tvorba poslední části práce zobrazující a popisující rok 2008 proběhla na základě vlastního terénního průzkumu současného stavu služeb v historickém centru města. Do předem připravené mapy proběhl záznam všech služeb v jednotlivých ulicích městského centra.

Problematikou popisných čísel domů ve sledovaném období jednoho století, se vzhledem k přečíslování, jež poslední proběhlo na Starém městě v roce 1884, nebylo nutno zabývat, a to vzhledem k platnosti popisných čísel do dnešních dnů. Podrobněji je tato problematika uvedena v kapitole historie Tábora.

Pro nutnou digitalizaci dat a práci v programu GIS, byl kontaktován Městský úřad v Táboře, Odbor rozvoje, kde pan Michael Vrba poskytl digitalizovanou mapu města (viz. Smlouva o výpůjčce v příloze na konci práce), a na základě této pomoci mohlo dojít ke zpracování map a kartogramů v programu GIS.¹ Do poskytnutého digitalizovaného plánu centra města pak byla doplněna data získaná metodami popsány výše v textu.

¹ Tento program musel být pořízen na vlastní náklady autora.

Všechna tato data jsou uvedena v analytické části. V syntetické části jsou shrnuty výsledky a vyhodnoceny důsledky a příčiny změny rozložení kvantity a kvality nabízených služeb.

Každé období je v příloze doplněno digitalizovanou mapou města, která formou kartogramu ukazuje hustotu služeb.

V závěru práce je porovnání služeb v historickém centru Českých Budějovic a Tábora. K tomuto porovnání je využito výsledků této práce a výsledků diplomové práce Lucie Kandrové z roku 2006².

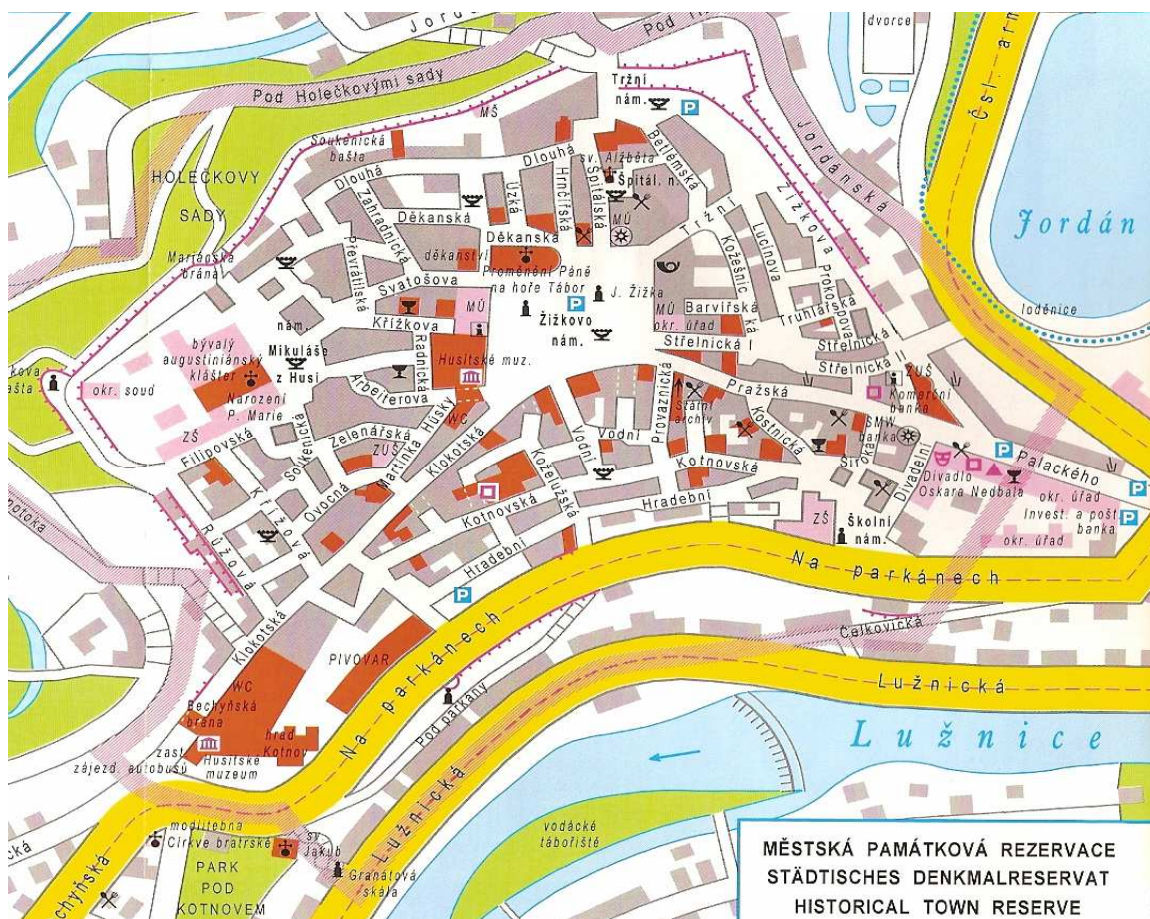
Vzhledem k tomu, že jsou pro práci použity citace historiků i geografů, jsou v práci uvedeny pouze citační zásady používané historiky.

2.2 Vymezení sledované oblasti

Práce se soustředí na restrukturalizaci služeb v historickém jádru města Tábora. Sledované území odpovídá Starému městu, které díky své členité poloze na kopci nad údolím Tismenického potoka, přehrady Jordán a řeky Lužnice tvoří stále dominantu města. Díky této nepřístupné pozici, jakési ostrožně obklopené ze tří stran srázy, je stará část města přímo spojena s Novým městem pouze úzkou šíjí mezi Jordánem a Lužnicí - dnes Křížíkovým náměstím. Zde je také prostor, který umožňuje plynulé urbanistické a dopravní spojení historické části s Novým městem a ostatními částmi Tábora. Druhá spojnice, a to z velké části jen dopravní, vznikla ve třicátých letech minulého století vyzdvižením mostu a překlenutím řeky Lužnice pomocí tzv. Bechyňského mostu (či Švehlova mostu).

Centrum vybraného území tvoří Žižkovo náměstí, jež je 453 m.n.m. Obvodem tohoto území jsou tyto ulice: Na Parkánech, Palackého, Žižkova, Tržní nám., Dlouhá ulice, náměstí Mikuláše z Husi, Filipovská ulice, Růžová ulice a Klokotská ulice. Tímto obvodem je v podstatě sledována osa hradebních zdí, které obepínaly město v neporušené podobě až do roku 1805, kdy radní rozhodli o možnosti odkoupení těchto míst do soukromého vlastnictví a tím začalo město měnit svůj vzhled. Pro dokreslení podoby zahrnovaného území je v obr.č.1 zobrazen výřez z mapy Tábora 1 : 10 000 i s názvem ulic.

² Název práce je „Vývoj infrastruktury služeb a jejich rozložení v historické části Českých Budějovic“.

Obrázek č.1: Výřez z Mapy města Tábor 1: 10 000. Zdroj: Tábor a okolí – plán města, Kartografie Praha 1997.

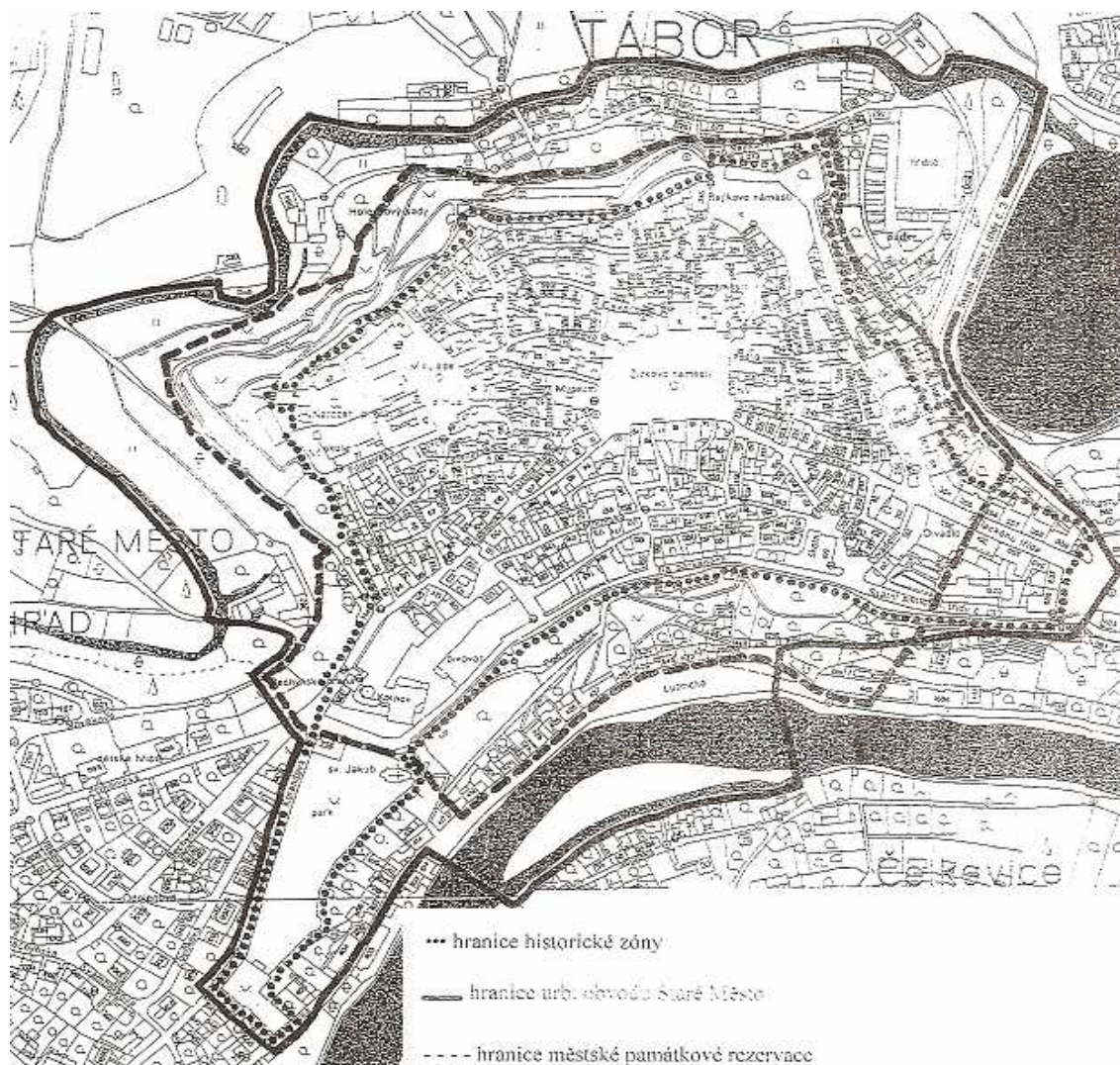
Centrum Tábor je významné pro svoji urbanistickou a historickou hodnotu a nejde jen o husitskou minulost, ale i o ucelený soubor pozdně gotických a renesančních domů.

V roce 1961 bylo vymezeno historické jádro města a vzhledem k unikátnímu systému zástavby a množství zachovalých památek vyhlášeno r. 1962 městskou památkovou rezervací a národní kulturní památkou. „Vláda Československé socialistické republiky prohlásila 30.3.1962 historické jádro města Tábor za národní kulturní památku.“³

Po roce 1989 se statut národní kulturní památky Starého města odrážel v problematice rozvoje a stavebního vývoje, tak dne 29.6.1992 vláda republiky zrušila usnesení vlády z roku 1962 a za národní kulturní památku prohlásila pouze Starou radnici, hrad Kotnov s Bechyňskou branou a městské opevnění. Poslední úprava proběhla 3.6.1998, kdy vláda zrušila prohlášení městského opevnění za národní kulturní památku.

³ Jankovec O., Základní informace o historické zóně. Výběrový katalog urbanistických a stavebních proměn historické zóny města Tábor, Tábor 1998.

Na obr.č. 2 jsou uvedeny jednotlivé historické zóny centra města.⁴ Tábor je od roku 1993 zařazen do programu MPR (městských památkových rezervací) a MPZ (městských památkových zón) k zachování a regeneraci svého kulturního dědictví.

Obrázek č. 2: Zóny historického centra Tábora. Zdroj: Jankovec O., Základní informace o historické zóně, Tábor 1998.

Na obrázku č. 3 (leteckém snímku) viz. níže, je zachyceno centrum města Tábora, údolí řeky Lužnice a přehradní nádrž Jordán. Je zde velmi dobře patrna terénní dispozice centra města a částečně i jeho zázemí. Uprostřed snímku s dominantní věží děkanského chrámu je Žižkovo náměstí představující centrum historického jádra, v pravé části snímku je vidět mezi nádrží a řekou úzká šíje, kde se napojuje ke Starému centru Nové město,

⁴ Definováno dle: Jankovec O., Základní informace o historické zóně, Tábor 1998.

v dolní části je vilová čtvrť pod hradem Kotnov a v horní části je nová zástavba obytných sídlišť a periférií města.

Obrázek č. 3: Letecký pohled na střed města 2004. Zdroj: www.tabor.cz, (online 5.3.2009).

III. METODICKÉ VYMEZENÍ POJMŮ

3.1 Ekonomická část

Ekonomie je věda, která se zabývá funkcí trhu, a to jak v domácím prostředí, tak i mezi subjekty v zahraničí. Náš stát po roce 1989 znovu přešel na tržní hospodářství od socialistického, kde hlavní roli na trhu hrál stát a centrální řízení.

V tržním prostředí se volně střetává nabídka s poptávkou a nabízené služby jsou utvářeny tak, aby co nejlépe uspokojily potřeby zákazníka, jenž svým spotřebováním a platbou pomáhá dalšímu rozvoji ekonomického podnikání a nabízení služeb. Tento trh umožňuje široké portfolio výběru. Na straně jedné působí podnikatel s nabízenými produkty a na druhé straně zákazník s možností výběru kalkulující cenu a kvalitu služeb.

Služby představují terciární sektor a infrastrukturu a podle jejich vyspělosti a podílu na zaměstnanosti ekonomicky aktivního obyvatelstva se odvozuje životní úroveň státu. Patří sem zdravotnictví, školství, obchodní síť, bankovníctví, soudnictví, bezpečnost, věda a výzkum. U vysoce rozvinutých zemí zaměstnává většinu ekonomicky aktivního obyvatelstva.

“Podnikání je činnost, která spočívá v organizování (zřízení) firmy a nesení rizika v zájmu dosažení zisku. Podnikatel je povinen uhrazovat všechny závazky. Podnikatelé se střetávají jako konkurenti na trhu výrobních činitelů. Jejich poptávka a vzájemná konkurence vede v podmínkách dokonalé konkurence ke vzniku rovnovážných cen zdrojů. Ceny zdrojů pak přibližně odrážejí náklady příležitosti jejich použití. Podnikatelé se snaží vyrábět s kombinací zdrojů, která je v peněžním vyjádření nejlevnější. Podnikatel musí platit za ekonomické zdroje bez ohledu na to, zda je jeho podnikání výnosné. Platby za zdroje jsou vedeny v účetnictví jako explicitní náklady. To, co zůstane po zaplacení vlastníků výrobních faktorů, je účetní zisk a patří podnikateli.“⁵

Na základě těchto tržních mechanismů je přizpůsobena i legislativa a právo státu. Jednotlivé subjekty podnikání jsou legislativou rozděleny do několika skupin. Nejvýznamnější normou je občanský zákoník, který obsahuje práva a svobody občanů

⁵ Sojka M. a Konečný B., Malá Encyklopedie Moderní Ekonomie, Praha 2006.

a jejich povinnosti vůči státní moci. Podnikatelské subjekty lze rozdělit do dvou skupin, a to na fyzické osoby a na právnické osoby.

Fyzická osoba je člověk - jednatel podnikající na základě živnostenského listu a dle živnostenského zákona.

Právnická osoba je skupina lidí nebo jednatel podnikající a vystupující jako firma, která je zapsaná v obchodním rejstříku.

Vzhledem k charakteru práce a zaměření na revitalizaci služeb v historickém centru města, je následně pozornost věnována živnostníkům, kteří jsou pro Staré město typičtější. Jde především o živnosti spojené s poskytováním služeb, jako jsou malé obchody, pohostinství a ubytovací služby. Samozřejmě, jsou v centru zastoupeny i právnické osoby – firmy, bankovní ústavy, ale jejich počet není tak markantní.

3.2 Živnosti : ubytovací služby a hostinská činnost

“Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“⁶

„Ubytovací služby jsou oborem živnosti ohlašovací volné "Výroba, obchod a služby neuvedené v příloze č.1 až 3 živnostenského zákona", konkrétně oborem č. 55. Živnost volná je živnost opravňující k výkonu činností, pro jejichž provozování živnostenský zákon nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti. K získání živnostenského oprávnění pro živnost volnou musí být splněny všeobecné podmínky provozování živnosti, tj.:dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost.

Živnost Hostinská činnost je živností ohlašovací řemeslnou. Kromě všeobecných podmínek provozování živnosti, tj.: dosažení věku 18 let, způsobilost k právním úkonům a bezúhonnost, musí podnikatel splňovat pro provozování živnosti řemeslné zvláštní podmínky provozování živnosti, tj.: odbornou způsobilost.

⁶ Živnostenský zákon č. 455 / 1991 Sb.

Odborná způsobilost pro řemeslné živnosti se prokazuje dokladem o:

- řádném ukončení středního vzdělání s výučním listem v příslušném oboru.
- řádném ukončení středního vzdělání s maturitní zkouškou v příslušném oboru nebo s předměty odborné přípravy v příslušném oboru.
- řádném ukončení vyššího odborného vzdělání v příslušném oboru.
- řádném ukončení vysokoškolského vzdělání v příslušné oblasti studijních programů a studijních oborů.
- uznání odborné kvalifikace, vydaným uznávacím orgánem podle zákona o uznávání odborné kvalifikace.
- ověření nebo uznání dosažené úplné kvalifikace pro příslušný obor na základě zákona o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.⁷

Běžná praxe v oboru zřízení hostinské provozovny – živnosti je taková, že pokud majitel nebo podnikatel nespĺňuje podmínky odborné způsobilosti, ale disponuje kapitálem a prostorem na zřízení služby, je živnost napsaná na osobu, která podmínku splňuje. V mnoha případech je to manželka, přítelkyně nebo spolupracovník.

Hostinská zařízení a jejich druhy jsou pro rozdělení služeb v historickém jádru města Tábora důležitá už z toho důvodu, že komerční centrum města je v současnosti mimo tuto zónu. Valnou většinu služeb zde tak tvoří právě tato zařízení. Z toho důvodu se pro potřeby práce stalo nutným stanovení metodického rozvrstvení hostinských zařízení a na tomto základě byla vybírána a zpracovávána vstupní data v letech 1997 a 2008. Proto bylo převzato následující členění, jež charakterizuje hostinská zařízení.

“Hostinská zařízení se podle převažujícího charakteru své činnosti ve shodě s Doporučením a statistickou metodou Evropské unie zařazují do těchto kategorií:

⁷ Pramen : www.praha1.cz, (online 23.3.2010),, zákonná norma dle: Živnostenského zákona č. 455 / 1991 Sb.

1) RESTAURACE

- Restaurace.
- Samoobslužné restaurace (jidelny).
- Rychlé občerstvení, ryby, hranolek.
- Železniční jídelny a vozy a jiná zařízení pro přepravu cestujících.

2) BARY

- Bary.
- Noční kluby.
- Pivnice.
- Vinárny.
- Kavárny a espressa.“⁸

3.3 Cestovní ruch

Cestovní ruch je významným přínosem v ekonomice nejen státu, ale i měst a charakter služeb je v případě turistického zájmu podmiňován poptávkou a rozvojem zázemí k uspokojení této poptávky. To znamená služeb, které umožňují návštěvníkovi zabezpečení jeho potřeb. Je to například nocleh, občerstvení, informační centrum, značení, doprava a bezpečí. Zabezpečením těchto potřeb a doplněním kulturních akcí a programů se zvyšuje atraktivita a návštěvnost, a tím i finance, které proudí do státního i veřejného sektoru.

Rozdělení cestovního ruchu:

ZAHRANIČNÍ

DOMÁCÍ

Po roce 1989 se významnou měrou rozšířil zahraniční cestovní ruch, a to nejen cestami našich občanů do zahraničí, ale i navýšením zahraničních turistů v naší zemi. Za posledních dvacet se služby v tomto odvětví výrazně zkvalitnily a naše země je schopna poskytnout kvalitní servis i náročným turistům z vyspělých zemí.

⁸ Oriška J., Technika služeb cestovního ruchu, Praha 1999.

Domácí cestovní ruch měl v naší zemi širokou základnu už před rokem 1989, v dnešní době Češi znovu a rádi objevují krásy své země a v širokém sortimentu se věnují rekreaci či poznávání.

“Formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka. Potřeby účastníka cestovního ruchu mají specifikovaný charakter a odlišují se od jiných potřeb několika specifickými znaky. Jednotlivé formy cestovního ruchu obvykle kladou zvláštní požadavky na způsob realizace a zabezpečení služeb (rozsah a kvalitu). Základními formami cestovního ruchu jsou:

- Rekreační cestovní ruch.
- Kulturně poznávací cestovní ruch.
- Sportovně-turistický cestovní ruch.
- Lázeňsko-léčebný cestovní ruch.“⁹

Tábor jako kulturní dědictví patří na jihu Čech k hojně navštěvovaným místům. Díky celistvosti a kompaktnosti historického jádra může město turistům nabídnout spoustu urbanistických prvků, jež jsou typická pro středověká města (opevnění, renesanční domy, hradby, kostely a klášter). Forma kulturně poznávací cestovního ruchu je nejčastějším předmětem návštěvy a je umocněna velkými kulturními akcemi, které se konají každoročně po dobu již několika let. Příkladem jsou Táborská setkání, jimiž město zábavně prezentuje svůj původ a svébytnou kulturu.

⁹ Petřů Z., Základy ekonomiky cestovního ruchu, Praha 1999.

IV. LITERÁRNÍ REŠERŠE

4.1 Geografie služeb

Struktura rozložení služeb z hlediska sledovaného území je závislá na několika klíčových faktorech: na typu sledovaného území, na počtu obyvatel a jejich rozmístění a účelu, kterým sledovaný výběr hodnotíme - zda sledujeme a hodnotíme „pouze“ sezónní portfolio nebo stálou, základní nabídku tzv. stacionární. Na těchto podmínkách se tvoří a funguje rozvrstvení maloobchodní sítě v geografické struktuře.

“Vybavenost maloobchodem, charakterizována souborem maloobchodních jednotek v sídelních útvarech, vystihuje úzký vztah mezi maloobchodní sítí a sídlem, neboť se významně podílí na jeho přitažlivosti, funkci a významu, daná lokalita je zase zdrojem existence (fungování) maloobchodní sítě (Cimer, 1997). Výskyt, kapacity a stupeň využití maloobchodního zařízení přitom rostou s velikostí obce a s její funkcí v sídelním systému. Jde o velmi těsné propojení, které však vykazuje nerovnocenný vztah, kdy maloobchod dosahuje vyššího stupně koncentrace než samo obyvatelstvo (Hagget, 1965; Berry 1967). S růstem velikosti sídla roste i počet druhu zařízení v něm.“¹⁰

Tato citace charakterizuje vybavenost a fungování maloobchodních sítí v sídelních útvarech a upřesňuje, že v případě velké poptávky nebo velké koncentrace lidí – zákazníků, je koncentrace služeb vyšší než samo obyvatelstvo. Příkladem jsou nákupní zóny, kde se maloobchody a služby slučují do nákupních sídel, nebo městská centra, v nichž vznikají nákupní galerie a pasáže. Je to podmíněno zvýšenou poptávkou, která je závislá na množství lidí pohybujících se v daném okamžiku v určitém území. U obchodních příměstských zón je to např. dopravní dostupnost pro lidi jedoucích do či z práce kolem nákupních středisek. V centru měst je to koncentrace lidí pracujících v kancelářích státních úřadů nebo zaměstnanců místních firem, ale také turistů, kteří navštěvují centra měst, nebo lidí jdoucích za kulturou. Tomu je přizpůsobena nabídka služeb maloobchodu (obchodů a restaurací).

¹⁰ Szczyrba Z., Maloobchod v ČR po roce 1989, Vývoj a trendy se zaměřením na geografickou organizaci, Olomouc 2005.

“Pro prostorové uspořádání maloobchodní sítě v sídelních útvarech platí následující tři základní principy jejího formování:

1. Relativní rovnoměrnost utváření a koncentrace maloobchodní sítě
2. Stupňovitost maloobchodní vybavenosti
3. Komplexnost maloobchodní vybavenosti¹¹

ad.1) Organismus služeb maloobchodní sítě je závislý na koncentraci potencionálních zákazníků a jejich frekvenci. Na základě této podmínky se zvyšuje velikost centra služeb maloobchodu, a to do té míry, dokud je koupěschopnost a efektivita v rovnováze. Množství a frekvence také ovlivňuje nabídku zboží a jeho specializaci.

ad.2) Ve městech je stupňovitost – hierarchie přímo úměrně závislá na velikosti sídla. Pro dokreslení je níže tabulka č. 1 (pramen: Zdeňek Szcyrba, Maloobchod v ČR po roce 1989, Vývoj a trendy se zaměřením na geografickou organizaci, Olomouc 2005).

ad.3) Komplexnost – souhrnnost vybavení maloobchodní jednotky je dána její velikostí. Každý vyšší stupeň je charakterizován větší nabídkou a vybaveností.¹²

¹¹ Szcyrba Z., Maloobchod v ČR po roce 1989, Olomouc 2005.

¹² Definováno dle: Szcyrba Z., Maloobchod, Olomouc 2005.

Stupně MO vybavenosti	Počet obyvatel (v tis.)	Nákupní spád*	Typické MO prodejny
základní (okrsková)	3–10	záporný	<ul style="list-style-type: none"> • smíšená prodejna • plnosortimentní • prodejna potravin (supereta) • supermarket • prodejny typu cukrárna nebo lahůdky • širokosortimentní prodejna nepotravinářského zboží
obvodová (sekundární)	10–50	záporný	<ul style="list-style-type: none"> • prodejny základní MO vybavenosti + • specializované prodejny nepotravinářského zboží
čtvrťová (sektorová)	50 a více	záporný / kladný	<ul style="list-style-type: none"> • prodejny obvodové MO vybavenosti + • úzce specializované prodejny nepotravinářského zboží • velkoplošné prodejny (hypermarkety aj.)
celoměstská (centrální)	bez rozlišení (záleží na stupni spádovosti)	záporný / kladný	<ul style="list-style-type: none"> • prodejny čtvrtěvé MO vybavenosti + • obchodní domy • úzce specializované prodejny různého sortimentu • sezonní prodej (občerstvení, suvenýry, květiny)

Vysvětlivky: * kladný – příliv výdajů do územní jednotky, záporný – odliv výdajů z územní jednotky

Tabulka: 1) stupňovitost maloobchodní sítě.

Na základě rozvrstvení služeb maloobchod v prostorové geografii je nutno také přiblížit, co všechno se ve službě maloobchodu koncentruje a co znamená výraz maloobchod.

Maloobchod je výraz pro podnik, firmu, službu či činnost, jehož naplní je odebrání zboží od výrobce – velkoobchodu a nabízení k prodeji konečnému spotřebiteli. Maloobchod je především obchod, a to se zaměřením na sortiment potravinářský nebo nepotravinářský (textil, sklo, elektronika aj.)¹³

Základní charakter rozmístění maloobchodu v prostoru je charakteristický i pro ostatní služby, které nemají charakter obchodu, ale jejich koncepce odpovídá prostorovému

¹³ Definováno dle: Szczyrba Z., Geografie obchodu – se zaměřením na současné trendy v maloobchodě, Olomouc 2006.

rozmístění z hlediska koncentrace obyvatel stejným podmínkám jako síť maloobchodu, např. restaurace.

4.2 Organismus města

Úkolem této kapitoly, je seznámit se s problematikou organismu města, jeho vývojem a současným stavem. Prostorové přístupy ke studii města vymezují v geografii, ale i v jiných vědách široký pojem. Úhel pohledu je rozmanitý tak jako městský organismus. Vědy a teorie zasahují do různých oborů, například: demografie, sociologie, historie a ekonomie. Každý obor zasahuje do sektoru, kterým se město formuje a vytváří. Tyto sektory se navzájem prolínají tak jako prostor, v němž město funguje a žije.

“V závislosti na ekonomické úrovni společnosti se vyvíjí i systém osídlení. Autoři rozeznávají čtyři základní stádia vývoje měst: urbanizaci, suburbanizaci, desurbanizaci a jako alternativu budoucího vývoje měst rovněž reurbanizaci.“¹⁴

- urbanizace - město v období průmyslové revoluce překračuje hradby a první továrny jsou v těsné blízkosti, začínají vznikat nové čtvrti. Vše je blízko centra vzhledem k nízké mobilitě lidí. Postupně jsou nové čtvrti a technická infrastruktura propojeny se železnicí pro zlepšení dostupnosti lidí a výroby.
- suburbanizace – je charakterizována především výrazným zlepšením dopravní propojenosti v organismu města, automobilová, autobusová, železniční doprava uvnitř měst i s okrajovými částmi má vyspělou infrastrukturu. Začíná se oddělovat bydlení od průmyslových center. Lidé přicházejí bydlet do “zelených“ zón a město se rozrůstá do širokého okolí. I průmysl se stěhuje na prostranství dále od centra a blíže důležitým dopravním uzlům
- desurbanizace- nárůst obyvatel, vyčerpání dopravní infrastruktury, celkový vzrůstu terciéru způsobuje, že městské centrum se vylidňuje. V centru převládají místo bytů kanceláře firem a státní správy. Kraje měst se stávají obslužnými místy s obchody a hypermarkety. Lidé pro funkci bydlení ve velkém “osidlují“ přilehlé vesnice a mění je na zázemí či součást městského komplexu.

¹⁴ Ouředníček M., Teorie stádií vývoje měst a diferenciální urbanizace, str.361-369. In: Geografie – Sborník České geografické společnosti 105, č. 4. 2000.

- reurbanizace- znovu osidlování center měst. Městská centra mají reprezentační charakter a v neposlední řadě mnoho kulturně cenných estetických domů. Tento trend je lákadlem pro vyšší vrstvu společnosti a pro mladé lidi, kteří začínají domy kupovat, nebo na základě správy města osidlovat.¹⁵

“Výzkum města patří mezi zásadní témata současné sociální geografie. Okruh výzkumu nazývaný „urban studies“ zahrnuje řadu témat nahlížených z pohledů mnoha vědních oborů sociálních a technických věd. Práce sociologů Chicagské školy jsou inspirací pro většinu autorů zabývajících se městským prostředím.“¹⁶

4.3 Teoretické přístupy ke studii města

Teoretické přístupy ke studii města a jeho vnitřní struktury lze rozdělit do čtyř základních skupin – směrů. Pro definici těchto přístupů je v této kapitole použita odborná publikace: Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, Luděk Sýkora (Praha 1993), ze které je v některých částech i přímo citováno.

- Sociálně-ekologická teorie
- Neoklasická – land use teorie
- Institucionální teorie
- Politicky-ekonomická teorie.

Sociálně-ekologická teorie

Tato teorie pohlíží na město jak na prostředí přirozeného výběru druhu (boje o přežití) a vychází tak ze základu sociálního Darwinismu. Součástí této teorie je

¹⁵ Definováno dle: Ouředníček M., Teorie stádií vývoje měst a diferenciální urbanizace, Sborník České geografické společnosti 105, č. 4. 2000.

¹⁶ Ouředníček M., Novák J., Tmelová J., Pudlová P.: Metody geografického výzkumu města. In: Ferenčuchová S., Hladíková M., Galčanová L., Vacková B., (eds.): Město: Proměnlivá ne/samozřejmost. Pavel Mervart, Masarykova univerzita, Brno 2009.

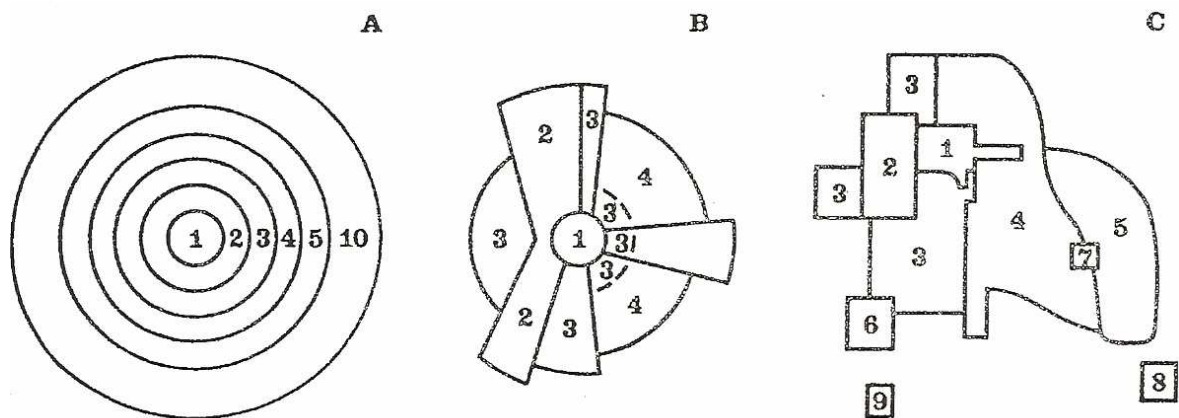
Chicagská škola uvedena Robertem Parkem 1936, která je řazena do dvou úrovní: biotické a kulturní. Ta první utváří jakýsi ekologický systém, jež uplatňuje evoluční principy soutěže, jejímž výsledkem je vždy ekologická rovnováha systému – města. Kulturní úroveň je nadstavbou té biotické, která však může ovlivňovat a měnit výsledek evolučního biotického procesu.

Chicagská škola zachycující a modelující utváření města vyplývá především z dvacátých let minulého století a je úzce spojena s rozvojem severoamerických měst, která se stala vhodným objektem k pozorování evolučních principů. Za základní faktor pro rozvoj města je zde považován princip invaze a sukcese, kdy rozšiřující se městské centrum, vzhledem k obchodním a průmyslovým aktivitám, přílivem imigrantů usidlujících se v zónách přechodu má tímto způsobem narušenou rovnováhu, město nestagnuje, ale mění se a přizpůsobuje svoji tvář době. Zóna přechodu odpovídá průmyslovým – obchodním zónám s nekvalitní bytovou zástavbou. Ta je užívána především novými usedlíky. Lépe zaběhlí usedlíci jsou situováni do dělnických čtvrtí s lepší bytovou zástavbou, kteří již jsou na lepší cestě stát se z imigrantů občany a tím se posunout i v hierarchii města. Opouští tak vnitřní město a stěhují se do vnějších zón s kvalitním bytovým fondem a kulturní zástavbou. Takováto struktura města prstencových zón od středu města je nazývána Burgessův (1925) koncentrický model, viz obrázek č. 4.

Modifikací tohoto modelu vznikl tzv. Hoytův (1939) sektorový model, který definuje posun bohatších a lépe situovaných lidí z centra města pomocí sektorů. Kdy bohatí opouští nevyhovující “průmyslové“ centrální město či část města, stěhují se do nových bytových zón a na jejich místo přicházejí chudší obyvatelé, viz obr. č. 4. Tato metoda je výsledkem sledování údajů o rentě s vysokým statusem během šesti let.

Dalším a posledním modelem je Harrisův a Ullmanův model mnoha jader. Zde je hlavní myšlenkou předpoklad, že město jako celek funguje jako organismus s více jádry, z nichž každé se specializuje na některou funkci – zábava, bydlení, průmysl, viz obr.č. 4.

Všechny tři modely mají jinou koncepci, ale navzájem se doplňují a zdůrazňují odlišnou stránku sociálních diferencí a zdůrazňují rozdělení organismu města na zóny bydlení, obchodu a průmyslu.

Obrázek č.4: Tradiční modely vnitřní struktury měst A) model koncentrických zón, B) sektorový model, C) model mnoha jader.

1. Centrální obchodní zóna
2. Velkoobchod a lehký průmysl
3. Čtvrtě nižších společenských vrstev
4. Čtvrtě středních společenských vrstev
5. Čtvrtě vyšších společenských vrstev
6. Oblast těžkého průmyslu
7. Okrajová obchodní centra
8. Obytná předměstí
9. Průmyslová předměstí
10. Zóna dojížděky

Zdroj: Sýkora L., Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, Teoretické přístupy ke studiu města, Praha 1993.

Neoklasická – land use teorie

Základy této teorie jsou již stanoveny ve dvacátých letech předminulého století, v roce 1826 s ní přišel Němec J.H. von Thunen.

“Podle von Thunenna je uspořádání „land use“ výsledkem soupeření mezi různými typy „land use“ o určitý kousek půdy. Land use poskytující v daném místě nejvyšší ekonomickou rentu (návrtnost investic do půdy) zvítězí. Primárním faktorem

determinující ekonomickou rentu stanovil von Thunen ve své době dopravní náklady (vzdálenost od trhu).“¹⁷

Tato teorie zemědělské renty vyčleňující intenzivní zemědělské využívání půdy v blízkosti trhu v závislosti na vzdálenosti a nákladech za dopravu a tím porovnání výnosů a nákladů má v pozměněné podobě, ale stejném principu využití v obytném, průmyslovém a obchodním sektoru.

Neoklasická ekonomická analýza je především spojena s prací Williama Alonsa (1960), který navázal na Thunenův model a nastínil základní principy neoklasické analýzy vnitřní struktury měst pomocí teorie trhu s pozemky ve městech.

Pro pochopení a upřesnění této teorie užita následující citace:

“Neoklasický model je založen na matematickém modelování trhu s pozemky a nemovitostmi. Použití matematického aparátu však vyžaduje podstatné zjednodušení vstupních parametrů. Na město je pohlíženo, jako kdyby leželo na homogenní pláni, kde všechna půda je stejné kvality, připravena pro využití bez jakýchkoliv předběžných úprav a volně podléhající působení tržních mechanismů. Kupující a prodávající mají perfektní znalosti trhu a nejsou omezováni právními či společenskými normami. Proávající si maximalizovat své příjmy z prodeje. Kupující chtějí maximalizovat zisk nebo uspokojení podle toho, zda jde o podnik či domácnost.“¹⁸

Podstatou této teorie je, kolik mohou domácnosti investovat prostředků do bydlení a na základě kupní síly vzdálenosti od centra města (kolik peněz mohou investovat do m²). Každá jednotka volí náklady tak, aby náklady na dojížďku do centra a náklady na bydlení byly v rovnováze kupní síly jednotky. Příkladem je Bid rent křivka, která zaznamenává cenu půdy ve vztahu k závislosti na vzdálenosti od centra města. Chudší domácnosti mají křivku strmější a bohatší plošší. Je to způsobeno tím, že bohatší vrstva vyžaduje větší a komfortnější byty a nevidí překážku ve vzdálenosti a dopravě do centra, a naopak chudší vrstva kombinuje úspornější, tzn. menší byt v bližší části centra a tím lepší dopravní

¹⁷ Kupková L., (Sub) Urbanizace Prahy – teorie zonálních modelů a realita, str. 32-47. In: Kowalczyk A., Spišiak P., Jeleček L., Geografie na cestách poznání, Sborník příspěvků k šedesátinám Ivana Bičíka, Praha 2003.

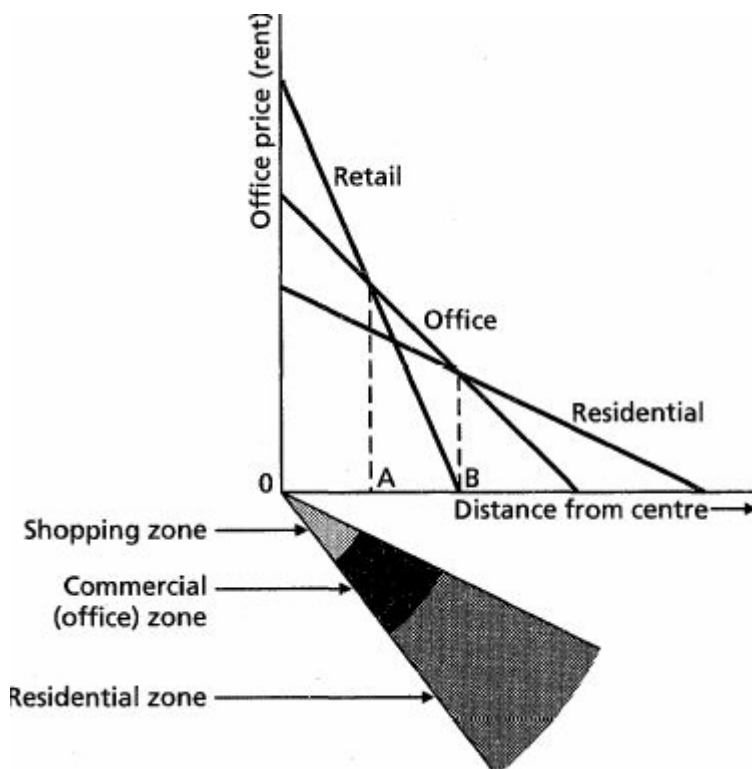
¹⁸ Sýkora L., Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, Praha 1993.

dostupnosti a dražším nájmem. Na základě této analýzy by měli bohatí lidé bydlet vně center měst.

Vzhledem k revitalizaci center a gentrifikaci je tato teorie jen dílčí a nemůže komplexně obsáhnout složitý a specifický vývoj organismu města. Pomáhá však nahlédnout do jistých souvislostí, které město formují a tvoří.

Model Bid rent teorie lze použít i na prostorové rozmístění obslužných zařízení v prostorové struktuře měst, kde maloobchody v centru mají strmou křivku (obr.č. 5), a to vzhledem k vysoké ceně pozemků v centru města, následují kancelářské komplexy a obytné zóny a velké komplexy obchodních řetězců. Vše je vykoupeno prostorem, kdy maloobchody v centrech jsou díky prostředí a ceně malé, ale jsou součástí frekventovaných zón centra města.

Bid rent funkce je teorie pro různé druhy zástavby a využití půdy ve městech.

Obrázek č.5: Bid rent funkce. Zdroj: www.answer.com Bid rent Theory 2009, (online 4.3.2009).

Institucionální teorie

Princip této teorie se dá charakterizovat jako přístup, který více zdůrazňuje či ukazuje vlivy společenských a především institucionálních faktorů, jež rozdělují a utvářejí

sociálně prostorové struktury města. Úzce se věnuje základním nositelům moci, tj. jednotlivým společenským subjektům. Každý subjekt je omezován svojí pozicí ve společnosti a na základě této role je schopen ovlivňovat a vytvářet v organismu města roli, která mu přísluší. Nejde zde jen o volný a ideální trh ale o trh, který je ovlivňován různými zájmovými skupinami s různou ekonomickou silou a legislativní mocí. Institucionální přístup tak oproti předchozím teoriím zobrazuje podrobněji sociální a ekonomické rozvrstvení společnosti a neodpoutává se od skutečného prostředí.

Koncepci tohoto třídního rozvrstvení a nerovnoměrného rozdělení moci ve společnosti, identifikovala práce Maxe Webera. Tohoto základu využili ve své práci institucionálního přístupu ke studiu města Rexe a Moorea (1967) a postavili svojí koncepci na vlivu bydlení a třídní pozici člověka. Tato práce je jedním z pilířů institucionální teorie.

Jejich „bytová politika“ je ovlivňována jak ekonomickou silou tedy penězi, ale i etnickou příslušností, sociálním postavením, úřady, např. finančními a legislativou státu. To vše ovlivňuje domácnost při výběru bydlení.

Raymond Pahl (1969) navazuje na předchozí institucionální pojetí města a jako výchozí moment pokládá přístup k nedostatkovým zdrojům na místní úrovni v městském prostředí. Město není harmonický celek ale prostředí, kde se setkávají konflikty v několika rovinách, a to prostoru a čase. A důležitým faktorem mezi subjekty jsou jejich možnosti, síla, moc a systém místní byrokracie, nebo legislativy.

“Pahlovy manažerské teze a následný rozvoj institucionálního přístupu upozornily na vliv prvků společenského systému, tj. aktérů a institucí (počínaje občanem a konče institucí státu) na utváření prostorových vzorců. Poloha přijímající rozmanitost společenských sfér nahradila uniformitu odlidštěných individuů vstupující do dřívějších modelů.“¹⁹

Politicko-ekonomická teorie

Tato teorie vznikla na konci šedesátých let minulého století a výrazně se zamýšlí nad sociální stratifikací společnosti a na důsledcích sociální nerovnosti. Nový pohled dal vznik dvěma přístupům. Ten první je nazýván tzv. liberální formulace a druhý je marxistická analýza.

¹⁹ Sýkora L., Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, Praha 1993.

Přístupy se navzájem liší pohledem, proč a jak jsou sociální nerovnosti nevyhnutelné, a návrhy řešení těchto důsledků. Konstruují možnosti řešení, jak omezit či zastavit tuto stratifikaci.

Liberální přístup se snaží identifikovat problematiku sociálních nerovností a má snahu pomocí sociálních reforem a sociální politiky tento stav zmírnit, nebo hledá kompromis mezi sociální politikou a ekonomickou efektivností.

Dle Davida Harvey (1973) je cílem společnosti rozdělování, které má maximalizovat ekonomickou efektivitu a sociální rovnoprávnost sídelního systému a kontrolovat tak skrytý mechanismus rozdělování zdrojů.

Naproti tomu marxistická analýza hledá primární úlohu v ekonomickém vývoji. Soustředí se na odhalování procesů v infrastruktuře a kapitálu působících v ekonomických procesech. Člověk je zde zařazen do pasivní role a proces je bezvýhradně startován ekonomickou sférou jako příčinou veškerého dění ve společnosti.

Oba proudy chápou město jako živý organismus, který je ovlivňován při svém růstu a podobě společenskými a ekonomickými vztahy. Výsledek se pak promítá do podoby bydlení a rozvrstvení zástavby a její stratifikace.

“Rozdíly mezi jednotlivými přístupy se vyznačují zdůrazňováním odlišných aspektů. Těžko hodnotit, který z těchto uvedených přístupů je nejspécifičtější či nejodlišnější. Významný rozdíl lze spatřovat mezi přístupy sociálně-ekologickým a neoklasickým, jejichž těžiště spočívá v hledání rovnovážných podmínek a sociální harmonie a institucionálním a politicko-ekonomickým přístupem, které se soustřeďují na sociální nerovnosti a z nich vyplývající společenské konflikty.“²⁰

4.4 Revitalizace

Přes veškeré teoretické přístupy ke studii města a obecně komentovanému vývoji vylidňování a ekonomickému „vyprazdňování“ center měst je opak pravdou. V posledních desetiletích dochází ve vyspělých státech západní Evropy a v neposlední řadě i střední Evropy k procesu zvanému revitalizace – oživení. Proces je chápán jako restrukturalizace ekonomické a sociální základny v centru města.

²⁰ Sýkora L., Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, 1993.

“Přestože neustále dochází k úbytku průmyslových aktivit ve vnitřních městech a decentralizaci obchodu a služeb mimo městské centrum, nárůst nových aktivit spojovaných s nástupem postindustriální společnosti je koncentrován právě do městských center“²¹

Předmětem revitalizace je několik směrů. Jedním z nich je gentrifikace, jež je založena na sociální zkušenosti z měst v postindustriální společnosti, kde do vybydlených center se začíná stěhovat nová sociální vrstva většinou mladých lidí s dobrou pracovní pozicí a dobrým příjmem (úředníci, poradci, technici, odborní pracovníci). Objekty v centru se stávají soukromým majetkem, jsou opravovány a dochází tak k restrukturalizaci bydlení a sociální prostředí v dané oblasti.

Další směr revitalizace je možné nazvat generační výměnou. Jde o fyzickou restrukturalizaci domů. Na základě generačního vývoje rodiny mladí lidé obnovují své obytné jednotky, a to formou svépomoci (zapojí se několik generací, která v domě bydlí) a nebo zakládáním různých spolků na obnovu bytového fondu. Nedochozí tak k výrazné sociální výměně jako u gentrifikace.

Třetím směrem, který se podílí na revitalizaci městských center, je urbánní přestavba. Stará zástavba se bourá a vyrůstají nové komplexy (Nová centra obchodu a služeb nebo bytové jednotky). Tento proces má ekonomický i sociální ráz.

Organismus města je samozřejmě specifický pro dané prostředí a v některých případech nemusí zapadat do nastíněných teorií, přesto na základě těchto tezí lze lépe kategorizovat a srovnávat vývoj tohoto organismu a pochopit jeho další vývoj. Rozdíl vývoje je i v diferenci starých měst Evropy a „nových“ měst v USA, kde lze více praktikovat Chicagskou školu. Evropa díky historickému vývoji tvář měst formovala postupující přestavbou historických jader nebo odlivem „nových obslužných center“ vně nepřístupnou terénní zástavbu, jako například Tábor.

Nelze však chápat teorii jako nezpochybnitelnou a jednoznačnou tezi pro vývoj jakékoliv jednotky.

Vymezení slov restrukturalizace a revitalizace dle slovníku cizích slov jsou následující:

²¹ Bell D., The Coming of Post-Industrial Society, Basic Books, New York 1973.

- „restrukturalizace má význam – změna, přizpůsobení, zlepšení struktury, organizace, systému a poměrů.
- revitalizace – znovu oživení – nebo posílení.“²²

Vzhledem k příbuznosti významů těchto slov i jejich výsledné podobnosti je výsledek významu stejný.

4.5 Obecná charakteristika Tábora

Město Tábor leží na severním okraji jižních Čech, 83 km jižně od hlavního města Prahy (obr.6) a 57 km severně od Českých Budějovic (centra jižních Čech). Tábor je okresní město a se svými 36 tisíci obyvateli je druhým největším městem v jižních Čechách.²³

Obrázek č. 6: Zdroj: <http://www.google.com/>, (online 1.4.2010).

Okres se rozkládá ve středu severní části jižních Čech na ploše 1327 km². Na západě sousedí s okresem Písek, na východě s okresy Jindřichův Hradec a Pelhřimov, na

²² www.slovník-cizich-slov.abz.cz, (online 4.4.2010).

²³ www.tabor.cz, (online 10.4.2009).

jihu s okresem České Budějovice. Severní hranice má s okresy Benešov a Příbram ve středních Čechách.

Vzdálenost od velkých českých měst:

Praha	83 km
České Budějovice	57 km
Plzeň	112 km
Brno	168 km
Hradec Králové	165 km
Olomouc	241 km
Ostrava	328 km
Pardubice	144 km
Ústí nad Labem	175 km
Zlín	263 km

Zdroj: <http://www.tabor.cz/>, (online 10.4.2009).

Geologická skladba podloží Tábora

Geologická skladba Tábora je velmi složitá. Město tvoří přímou hranici mezi vyvřelými horninami a přeměněnými horninami. Tak zvaný tábořský masiv reprezentovaný především tábořským syenitem tvoří hlubinné vyvřelé těleso. Zaujímá plochu asi 70 km². Jedná se o šedou až modrošedou převážně středně zrnitou horninu. Je tvořena draselným živcem, plagioklasem, křemenem, pyroxenem nebo amfibolem.²⁴

“Oblast Tábora navíc protíná významný zlomový systém nazývaný Blanická brázda, což je z části příkopová propadlina, která se projevuje například permokarbonskými sedimenty nebo přítomností rud zlata, stříbra a dalších kovů.”²⁵

²⁴ Definováno dle: <http://www.tabor.cz/docstore/addons/geo/vyvrele.htm>, (online 3.4.2009).

²⁵ Hnízdo A. Z. a Kohoutek A., Vlastivěda Tábořská I. Díl, zeměpisný přehled geologie a mineralogie, vydalo okresní pedagogické středisko oboru školství v Táboře 1969.

Centrum Starého města je tvořeno z částí i tzv. Granátovou skálou, která se vypíná nad povrch v podhradí hradu Kotnova (na jejím vrcholu je postaven gotický kostelík sv. Filipa a Jakuba) a směřuje od parkánu až k řece Lužnici. Jde o skalní výchoz tvořený horninou migmatit. Skála vznikla průnikem magmatu do rulového materiálu. V pararule jsou patrné světlé proužky ztuhlého magmatu, v němž se hojně vyskytují červené a hnědé granáty.

Největší zrna granátů mají až kolem 5 cm na, povrchu jsou nahnědlé a uvnitř mají barvu červenou. Granátová skála je přírodní památka chráněná státem.²⁶

Zařazení Tábora v geomorfologickém členění

Z hlediska geomorfologického členění a dodržení hierarchie je centrum města Tábora součástí: Hercynského systému, Hercynská pohoří jako subsystému, Česko-moravské subprovincie, oblast Středočeská pahorkatina, celek Táborská pahorkatina, podcelek Soběslavská pahorkatina²⁷.

Vodní zdroje Tábora

Z hydrogeografického hlediska patří město Tábor do povodí Lužnice. Řeka Lužnice, která protéká přímo pod historickým centrem města, je pravým přítokem Vltavy, do níž ústí u Týna nad Vltavou v oblasti vodní nádrže Kořensko. Pramení v Rakousku nedaleko obce Gmünd v nadmořské výšce 920 m.n.m.. Od pramene k soutoku s Vltavou má řeka 208 km. Řeka protéká až k Táboru severním směrem a u Tábora se prudce stáčí doleva k jihozápadu. Výraznými přítoky řeky jsou pravé přítoky a to řeka Nežárka a říčka Smutná. Lužnice má mírný spád, pod Tábořem na soutoku Lužnice a Tismenického potoka je 384 m. n. m. a na soutoku s Vltavou je nadmořská výška 354 m. n. m, na vzdálenost tohoto úseku 36, 8 km není spád velký. Průměrný průtok řeky je 24 m³/s před soutokem s Vltavou.²⁸

Od „Jordánského vodopádu“, který je 18 m vysoký a tvoří výpusť přehradní nádrže Jordán, obtéká centrum města ze severní strany až k soutoku s Lužnicí Tismenický potok.

²⁶ Augusta P. a Klínková H., Kniha o městě Tábor, Praha 2001.

²⁷ Chábera S., Fyzický zeměpis jižních Čech. PF, České Budějovice 1998.

²⁸ Definováno dle: www.kilometraze.cz/, (online 4.3.2010).

Přehrazením údolí Tisemenického potoka vznikla na severovýchodě města přehradní nádrž zvaná Jordán. Vznikla za účelem zásobování města vodou roku 1492.

“Její původním účelem bylo zadržování vody pro zásobování města Tábora pitnou a užitkovou vodou, později se využívala i k chovu ryb. Dnes slouží Jordán převážně rekreačním účelům. Technické parametry:

- Plocha: více než 51 ha
- Výška hráze: 20 m
- Délka hráze: 284 m
- Největší hloubka: 12,5 m
- Objem vody: cca 3 000 000 m³²⁹

Prvního února 2010 město schválilo přijetí dotace od EU ve výši 406 mil. Kč na projekt odbahnění nádrže Jordán. Celkový rozpočet je 464 mil. Kč a město musí z vlastních zdrojů nebo jiným způsobem v průběhu realizace dofinancovat chybějících 58 mil. Kč. Průběh realizace je od poloviny roku 2010 do poloviny roku 2014. Odbahnění citelně zasáhne provoz i centrum města, a to především dopravu vytěženého materiálu, tzn. hlukem pracovních strojů a pravděpodobně i nepříjemným zápachem, který při odpouštění a těžbě sedimentů může znepříjemnit život blízko žijícím obyvatelům.³⁰

Klima

Vzhledem k charakteru území a jeho malé rozloze jsou použity informace pro okres Tábor. Na území se projevují především makroklimatické oceánské vlivy. Podnebí lze charakterizovat jako poměrně vlhké a větrné. Ovlivňováno je nadmořskou výškou, členitostí reliéfu, velikostí vodních ploch i rázem vegetačního krytu. Průměrná roční teplota se pohybuje v rozmezí 5,5 – 7,5 °C. Množství ročního úhrnu srážek kolísá v rozmezí 500 – 700 m n. m. V ročním průměru převládá směr větrů západní nebo severozápadní.³¹

²⁹ www.tabor.zeleni.cz, (online 3.3.2010).

³⁰ Dudková V., Noviny Táborské radnice 02, Únor 2010.

³¹ Referátu regionálního rozvoje Okresního úřadu Tábor 1998, Program rozvoje okresu Tábor.

Charakteristika socioekonomický poměrů

Dopravní síť je na zkoumaném území velmi dobře dimenzována s hlavním vytížením ve směru Praha – České Budějovice.

Hlavní silniční magistrálou je komunikace první třídy E55, která je osou hlavní spojnice Praha – České Budějovice – hraniční přechod Dolní Dvořiště. V současnosti je tato magistrála na vymezené ose pomalu nahrazována budovanou dálnicí D3. Oficiální stavba začala položením základního kamene u obce Chotoviny u Tábora v roce 2002 a navazuje tak na už hotový obchvat Tábora z roku 1991. V současné době je již hotový a průjezdný úsek od obce Mezna ve středních Čechách k obci Měšice u Tábora. Účelné propojení s obchvatem města umožňuje spojení dalších komunikací, jakou je silnice první třídy ve směru Písek – Tábor, která se díky provazovému mostu přes nádrž Jordán vyhýbá centru a napojuje se tak přímo na dálnici D3.

Ve směru Pelhřimov – Tábor je také silnice první třídy, ze které lze rovnou v Táboře najet na průjezdný úsek dálnice D3. Tento úsek dálnice není zatím zpoplatněn.

Pro tábořskou aglomeraci jsou důležité i komunikace druhé třídy, jako je silnice II. třídy ve směru Tábor - Týn nad Vltavou, na severovýchodě je to komunikace Tábor - Mladá Vožice.

Železniční doprava má přibližně stejnou osu jako silniční. Hlavní tepna je opět vedena mezi Prahou – Tábořem – Českými Budějovicemi. Trať je elektrifikovaná a do roku 2007 byla jednokolejná. V rámci modernizaci IV. železničního koridoru českých drah je na této trati budován dvoukolejový rychlostní koridor s odhlučněním v obytných oblastech za použití zvukových bariér – panelových stěn. Koridor je stále ve výstavbě, ale v úseku Tábor – Sezimovo Ústí, Planá na Lužnici a Doubí je již vybudován a používán. Jeho výstavbou se v rámci integrované dopravy a propojení železniční dopravy s MHD vybudovaly nové stanice, např. Tábor - Čápův Dvůr mezi Tábořem a Sezimovem Ústí. Železniční spojení druhého řádu jsou ve směrech Tábor - Písek a Tábor - Horní Cerkev. Tyto tratě nejsou elektrifikovány. Zajímavostí je první elektrická trať na našem území z roku 1903 na spojnici Tábor – Bechyně, která je využívána i turisty a příznivci železnice.

Městská hromadná doprava neboli MHD je provozována v Táboře společností Comett Plus spol. s r.o. a MHD je rozdělena do několik zón. Propojuje centrum Tábora s přilehlými městskými obvody a průmyslovými podniky (Silon s.r.o., Kovořvit MAS a.s.). Zajiřřtuje tak pravidelné propojení mezi měřřty Sezimovo Ústí a Planá nad Lužnicí a zabezpečuje tím lidem dojířřdřku do zaměstnání.

Průmysl je v Táboře charakterizován drobnými službami a i několika velkými závody – firmami. První co do počtu zaměstnanců byl podnik Brisk a.s. a to až do minulého roku. Následnou krizí je z počtu zaměstnanců 626 k 31.12.2008 dnešní stav 500 zaměstnanců. Objemem a tradicí je a.s. Brisk (závod již fungoval ve 30. letech minulého století) znám především výrobou zapalovacích svíček (Dříve byl závod nazýván Brita, Pal a Jiskra).³²

V současné době se dostává do popředí firma VSP DATA a.s., která jako divize vodních staveb se před rokem 1989 podílela na stavbách vodních děl v naší republice. V současnosti je firma samostatná a nepatří již pod vodní stavby a zabývá se obchodní činností, servisem, opravou a likvidací výpočetní techniky. Opravují se zde světové značky jako je Hewlett Packard, Lexmark, LG, Penatax atd. Počtem zaměstnanců 534 k 31.12.2009 se řadí svou velikostí k největšímu zaměstnavateli v Táboře.

Velkou tradici má v Táboře podnik Elektroisola a.s. zabývající se výrobou izolačních materiálů a kabelů. Exportuje víc než jednu polovinu své produkce do zahraničí.

V potravinářském průmyslu dominuje firma Domita a.s., která se zabývá výprodejem a prodejem pečiva.

Následují podniky AL INVEST Břidličná a.s. – divize TAPA Tábor zabývající se výrobou balících materiálů. Nábytek VASA s.r.o. zabývající se výrobou, designem a montáží kancelářského nábytku. Karel Dvořák s.r.o. zabývající se prováděním stavebních prací a poradenstvím.

Směrem na České Budějovice v prostoru mezi Sídlištěm nad Lužnicí a Tábořem je obchodní zóna s hypermarkety Tesco Stores a.s., Kaufland Česká republika v.o.s., Albert, Baumax ČR s.r.o. a obchodními řetězci jako je Takko (oblečení) OKAY Elektro atd. Hypermarket Interspar je přímo ve městě směrem na Pelhřimov. Některé další obchodní řetězce v sortimentu potravin jsou rozmístěny přímo v centru Nového Města – Billa s.r.o., AHOLD Czech Republic, a.s. – Albert a Diskont Plus.

Vzdělání v Táboře je koncipováno na několika úrovních.: „Převážná většina školských, zdravotnických, kulturních a sportovních zařízení je soustředěna ve městech, především v Táboře. Výchovu a vzdělávání mladé generace zajišťuje v okrese celkem 38 mateřských škol s téměř 3 000 zapsanými dětmi, 37 základních škol s téměř 9 000 žáky, 3 gymnázia s téměř 1 300 žáky, 12 středních odborných škol s více než 3 000 žáky,

³² Definováno dle: Roční zpráva ÚP za rok 2009, www.portal.mpsv.cz, (online 1.3. 2010).

8 středních odborných učilišť s více než 2 000 uční a 2 vyšší odborné školy s téměř 300 žáky.“³³

Pobočka JČU, která v Táboře s úspěchem fungovala několik let, byla v nedávné době ve městě zrušena.

Zdravotní péče je v Táboře zajišťována okresní nemocnicí blízko pražského předměstí transfúzní stanicí (MUDr.Karel Dvořák transfúzní stanice a hematologie) a poliklinikou ve středu města na ul. Budějovická a poliklinikou na Sídlišti nad Lužnicí. Ve městě je i široký výběr obvodních lékařů a stomatologů.

Do současnosti je v Táboře umístěna i vojenská posádka v kasárnách v části města zvané Klokoty směrem na Písek.

Demografie

Přirozený úbytek a přirozený přírůstek je jednou ze základních charakteristik sledovaných v demografii. V současné době je pro rozvinuté země západní a střední Evropy typická vyšší úmrtnost a menší porodnost a tím se zvyšuje počet starých lidí a zmenšuje se procento lidí v produktivním věku. Tento trend platí i v České republice.

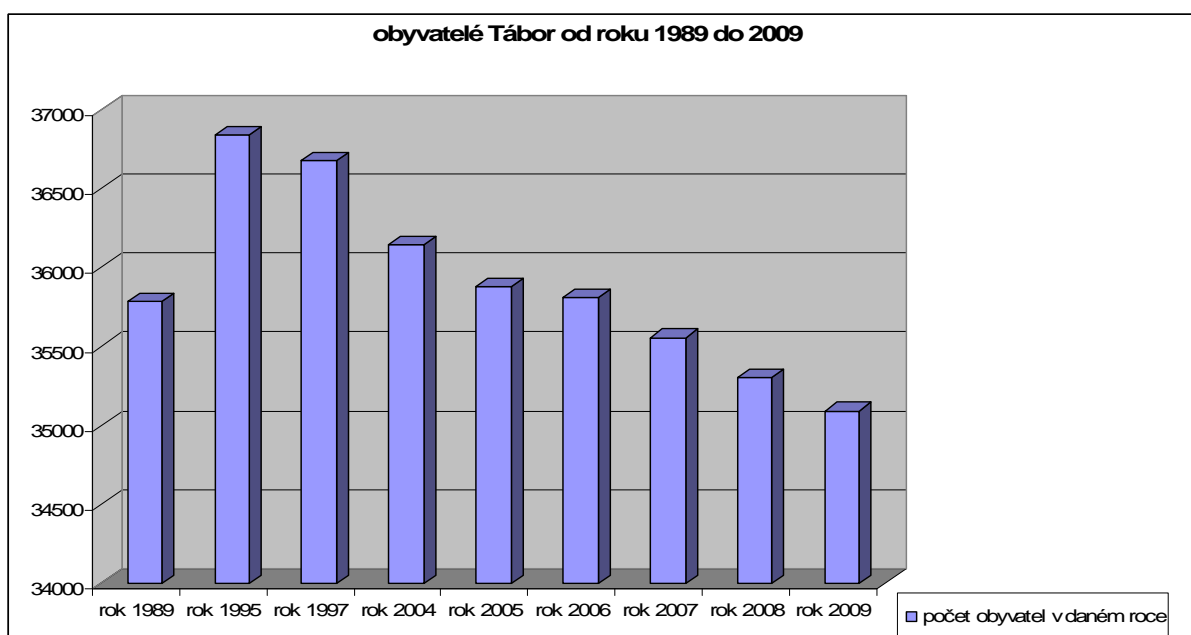
Příčinou této skutečnosti je “prodloužení mládí“ u současné mladé generace. Mladí lidé neuzavírají manželství v prvních letech své dospělosti, ale věnují se kariéře, poznávání a seberealizaci. Vzhledem k jiné ekonomické situaci a jiné politice bydlení než byla před rokem 1989, mladí lidé často šetří a vytvářejí zázemí. Teprve po vyzrání se usazují a zakládají rodinný život. Větším standardem je jedno nebo dvě děti a to vše se promítá do výsledné statistiky přirozené výměny obyvatel.

V současnosti nastalo částečné zvýšení či spíše vyrovnání záporného salda porodnosti, a to malým populačním nárůstem, kdy silné ročníky narozené v sedmdesátých letech zakládají rodiny. Velký podíl v porodnosti zaujímají i svobodné matky – dnes není tento jev výjimečný jako v minulosti. Následující citace z www.czso.cz komentuje stav obyvatel v okrese i ve městě Táboře.

³³ Roční zpráva ÚP za rok 2009, www.portal.mpsv.cz, (online 1.3.2010).

„V samotném městě Tábor má hlášený trvalý či dlouhodobý pobyt téměř 36 tisíc obyvatel, což při zohlednění obyvatelstva v dalších 7 městech znamená téměř 70 % podíl městského obyvatelstva v okrese. V dlouhodobém vývoji od roku 1990 se počet obyvatel téměř rovnoměrně snižoval až do roku 2005. Přitom pokles znamenal úbytek obyvatel z téměř 104 tisíc v roce 1991 na 102,2 tisíc v roce 2005. Příčinou tohoto vývoje byla přirozená výměna obyvatelstva, když počet zemřelých převyšoval počet živě narozených až o 350 osob (v roce 1995). Tento negativní vliv byl částečně eliminován kladným saldem stěhování, které je od roku 2006 hlavním zdrojem zvyšování počtu obyvatel. K určité změně dochází i u přirozené výměny - v roce 2007 byl její vliv na celkový počet obyvatel sice kladný ale zcela zanedbatelný, ale v roce 2008 již znamenal přírůstek 53 osob.“³⁴

Citace výše je zaměřena na okres a uvádí nepřesně počet obyvatel (město nemá 36 tisíc obyvatel). Tábor byl v posledních letech ovlivňován i zasažen nejen nízkou porodností a vyšší úmrtností, která se projevuje jako celkový pokles obyvatel města a lze ji aplikovat na mnoho měst v České republice, ale i odlivem rodin na základě změny pracovních příležitostí. Lokální, ale významný zásah představoval na začátku devadesátých let přesun vojáků a následná konečná likvidace skoro všech posádek v Táboře v roce 2003. Spousta rodin tak město opustila a usadila se jinde. Data získaná pro sloupcový graf – (graf č. 1) viz. níže jsou získána z Odboru vnitřních věcí, správy vnitřního rozvoje města a registru obyvatel od paní Heleny Plešákové z MÚ v Táboře.

³⁴ www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_ta, (online 22.3.2010).

Graf č.1: Sloupcový graf vývoje počtu obyvatel v období od roku 1989 až 2009. Zdrojová data viz. příloha (obyvatelé Tábora 1989-2009).

Historie v datech

- Třinácté století – vláda Přemysla Otakara II. – založeno tzv. Hradiště opevněné „městečko“ s hradem na ostrožně mezi řekou Lužnicí a Tismenickým potokem. Hrad je oporou královské moci proti rodu Vítkovců. Po smrti Přemysla Otakara II. je hrad s přilehlým podhradím ovládnut pánem z Ústí.
- 1420 obyvatelé Sezimova Ústí ničí své staré sídlo a spolu s ostatními husity obsazují hrad Hradiště a zakládají husitské město Tábor.
- 1437 Táboru je udělen statut královského města králem Zikmundem Lucemburským.
- 1452 končí tzv. „Táborská republika“ samostatný právní celek v českém království, moc nad městem si demonstrací síly vynutil český král Jiří z Poděbrad.
- 1492 stavba a dokončení nádrže Jordán, která vznikla pod městem přehrazením koryta Tismenického potoka. Jordán zabírá přes 50 ha a je dlouhý přes 3 km.
- 1552, 1532 velké požáry města – začíná stavba renesančních domů zachovaných do dnešních dnů.
- 1620 po Bílé hoře je Tábor spolu s Třeboní a hradem Zvíkovem stále členem opozice proti císaři.
- 1621 Tábor se vzdal císařským vojskům a je vydrancován.
- 1648 Tábor obsadili Švédové.
- 1680 do města dorazila „Černá smrt“.
- 1744 město bylo obléháno a dobyto vojsky prusko-francouzskou koalicí z války o tzv. Rakouské dědictví.
- 1750 se město stává krajským a jsou zřízeny kanceláře krajských úředníků placených státem.
- 1805 konec městského opevnění, město rozprodává hradby a zdi do soukromého vlastnictví – Tábor přestává být pevností.
- 1840 vznik městského divadla, které roku 1884 dostalo novou budovu po zboření Pražské brány.
- 1871 železniční spojení s Prahou a Českými Budějovicemi.

- 1872 založení Nového města.
- 1884 poslední číslování domů platné do dnešních dnů. V Táboře byla měněna popisná čísla domů celkem třikrát a naposledy v roce 1884. „Poslední číslování – změna tzv. starého číslování na nové, jako podklad pro založení nové pozemkové knihy pro katastrální obce platí dodnes“.³⁵
- 1903 zahájen provoz elektrické železnice mezi Tábořem a Bechyní – navržené a vybudované ing. Františkem Křížíkem.
- 1913 velké císařské manévry na prahu Velké války.
- 1918 oslava vzniku První republiky.
- 1932 nově postaveny kasárna a návrat armády do města – 305. dělostřelecký pluk.
- 1934 slavnostní otevření tzv. Bechyňského mostu nad řekou Lužnicí.
- 1936 – 1940 vybudování okresní nemocnice.
- 1939 – 1945 okupace tzv. Protektorát Čechy a Morava.
- 1946 – 1948 politická nestabilita vrcholí v roce 1948 vítězstvím komunistické strany.
- 1961 je historické centrum Tábora prohlášeno městskou památkovou rezervací.
- 1962 je historické centrum Tábora vyhlášeno národní kulturní památkou.
- 1968 okupace vojsky Varšavské smlouvy.
- 1983 partnerství s německým městem Kostnice – platné dodnes.
- 1989 listopadová revoluce – demonstrace v centru města.

Novodobé dějiny Tábora začínají po roce 1989, kdy se transformuje hospodářství a ekonomika státu. Nové sociální podmínky ve společnosti a tržní hospodářství se podílejí na změně vnitřní a vnější struktury města.

Vnější strukturou je vzhled města, které od roku 1989 prošlo řadou rekonstrukcí a novostaveb. Vnitřní strukturou se míní organismus služeb a obchodů nabízejících obyvatelům města příležitosti k uspokojení svých potřeb.

³⁵ Augusta P a Klímová H., Kniha o městě Tábor, Praha 2001.

V. ANALYTICKÁ ČÁST

5.1 Vlastní výzkum a sběr dat

1. Rakousko-Uhersko – Tábor v roce 1901

Období rakousko–uherské monarchie je důležité z několika důvodů. Tábor byl několik desetiletí transformován postupující průmyslovou revolucí a také formován novou výstavbou. Veškeré centrum dění zůstávalo nadále v historickém středu města nebo v budovách, které vyrostly hned za hradbami.

V roce 1872 je zakládáno tzv. Nové Město, dnes třídy Budějovická a třída 9. května. Nové město je prostornější a stále se v té době buduje a navazuje na železniční nádraží, které je tehdy již rok v provozu (1871) na trase Praha a Vídeň.

Blízko železniční stanice byl ve sledovaném období také největší tehdejší podnik, táborská tabáková továrna tzv. Tabačka. Největší podnik v historickém centru tvořil Táborský pivovar s 35 zaměstnanci. Roku 1901 se díky vybudování elektrárny pro vznikající elektrifikovaný železniční spoj Tábor – Bechyně Tábor stal jedním z prvních měst na jihu Čech s elektrickým osvětlením (Křižíkovými elektrickými lampami). Město je v širokém okolí centrem hospodářského vývoje a jeho transformace a nové pracovní příležitosti jsou lákadlem pro obyvatele celého regionu. Svým rozsahem a počtem obyvatel je jedním z největších měst na jihu Čech – v roce 1900 je počet obyvatel 10 703.

Na základě dat získaných z městského archivu je patrný široký sortiment služeb v centru města a tedy sledovaném území. Je zde velký počet řemeslníků a obchodníků. Některá řemesla jsou ve městě ještě v malém počtu zastoupena a časem díky pokroku nebo změně trhu vymizí, jako zmizelo z centra města soukenictví, které bylo pro Tábor typické od pozdního středověku do devatenáctého století. Ještě na přelomu století je standardem, že řemeslník pracuje sám nebo s pomocníkem či učněm. Tato praxe pomalu odeznívá, a to díky budování nových závodů a jiné koncepci výroby a nutnosti většího počtu dělníků nebo zaměstnanců.

Některá zajímavá řemesla znějící pro člověka z dvacátého prvního století archaicky, jistou měrou představují doznívání novověku jako například :

- Bednář
- Kamnář
- Hrnčír
- Košíkář
- Krupař
- Kůže obchod prodej
- Mlynář
- Kovář
- Porodní bába
- Voskař
- Kolář
- Provazník
- Nožíř

Některé z těchto služeb v průběhu let zaniknou, jako např. voskař, kolář, jiné se postupem času změny na jistý druh umění: hrnčír, košíkář a nebo se stanou nestandardním speciálním odvětvím, např. kamnář. Většina řemeslných služeb projde transformací a stane se součástí výrobního procesu moderních podniků (kovář a mlynář) a nebo se změny v odborné profesi, např. porodní bába. Služby v ubytování a pohostinství zůstávají do dnešních dnů, jen charakter a úroveň se postupem času mění.

Centrum města tvoří v kvantitě služeb kompaktní celek, jak lze vidět na obrázku v příloze (Prostorové rozmístění služeb v Táboře rok 1901). Historické centrum si tak na začátku dvacátého století zachovává ještě svůj řemeslně průmyslový charakter a je centrem služeb malých živnostníků – řemeslníků a obchodníků, kteří jsou schopni poskytovat a uspokojovat poptávku po službách a produktech v širokém okolí a zabezpečovat společnosti důležité a nezbytné potřeby.

V příloze práce je na základě popisných čísel seznam jednotlivých služeb ve městě v daném období. V roce 1901 bylo zaznamenáno 109 různých živností v historickém jádru Tábora. V této době zde měli občané k dispozici např. 39 obuvníků nebo 33 krejčích či

22 hostinců. Nejsou uvedena ubytovací zařízení a dle šetření se pracovníci archivu města Tábora vyslovili s tím, že hostince fungovaly i jako zájezdní. To znamená, že z předminulého století a ještě dále dodržovaly hostince zaběhlý princip možnosti ubytování, což byla běžná praxe novověku.

Obraz města této doby působí živým a rozmanitým dojmem. Portfolio služeb obchodníků je rozmanité a poskytuje od předmětů denní potřeby přes specializované zboží (fotograf, hračky a služby porodní bába).

Úřady mocnářství a státu jsou rozmístěny přímo na dnešním Žižkově náměstí v centru města, a to c. k. okresní hejtmanství, c. k. krajský soud, c. k. finanční ředitelství, c. k. poštovní úřad, c. k. hlavní berní úřad a c. k. okresní četnické velitelství. Tato legislativa je tak součástí moci organismu státu pro blízké i vzdálené okolí.

Zastoupení škol v centru města je následující: chlapecká měšťanská škola trojtřídní, dívčí měšťanská škola trojtřídní, zimní hospodářská škola, průmyslová škola a obchodní škola. Mezi kulturní objekty kromě městského divadla z konce devatenáctého století patří i budova Střelnice (společenský dům a hostinec).

Finanční úřady jsou zastoupeny městskou spořitelnou, občanskou záložnou, filiálkou Živnostenské banky pro Čechy a Moravu a okresní Hospodářskou záložnou v Táboře.

Jako sídlo je Tábor ještě osamocen, pomalu se stále buduje Nové město a neexistuje ještě Sezimovo Ústí II. a Planá nad Lužnicí je malá vesnice. Svojí polohou a dominantou je tak centrem, kde se slučují veškeré důležité služby a úřady státní správy nebo moci. Historický střed Tábora lze zhodnotit v roce 1901 jako ucelený kompaktní celek, který zahrnuje široké portfolio služeb.

2. Československo – Tábor v roce 1923

Tak zvaná První republika mezi dvěma válkami je pro každého dnešního člověka spojena s prosperitou a první demokracií v naší krajině. Hospodářství Čech nebylo „Velkou válkou“ vůbec zasaženo a díky koncepci bývalého Rakouska-Uherska a směřování průmyslu do českých zemí se po první světové válce ve „zlatých“ dvacátých letech stalo nové Československo silnou ekonomikou a prosperující zemí Evropy.

V Táboře a okolí stále převažuje řemeslná a průmyslová malovýroba nad moderním velkopřůmyslem. Časem sice vzniknou podniky, které budou v blízkých letech pojmem pro širokou veřejnost jako například Brisk (1935, zapalovací svíčky) a Bařovy Moravské akciové strojírny, MAS (1939, obráběcí stroje) v blízkém Sezimově Ústí II., avšak v roce 1923 je největším podnikem v okolí Tábora stále tabáková továrna „Tabačka“ a v centru historického jádra je to městský pivovar.

Historické centrum ožilo obchody a řemeslem ještě více než v roce 1901. Jen pro srovnání je počet zjištěných služeb v roce 1923, 574 obchodníků a řemeslníků oproti 469 v roce 1901 což činí rozdíl o 105 služeb ve prospěch První republiky. Pro porovnání množství v grafickém měřítku je v příloze obrázek: Prostorové rozmístění služeb v Táboře rok 1923.

Období prvních deseti let nové československé republiky přálo malým podnikatelům – živnostníkům a začínají se objevovat služby spojené s technickým pokrokem nebo služby, které více prezentují ženu ve společnosti v rámci emancipace.

Novou zaznamenanou službou v rámci pokroku je autoopravna, kdy automobil není již vzácností jako na přelomu století. Trh přizpůsobil služby tomuto trendu „nového“ průmyslového odvětví. Díky automobilům pomalu mizí koňské potahy a povozy. S tím pravděpodobně souvisí i útlum řemesla na výrobu kol a loukotí tzn. kolářů. V roce 1923 je v centru města již jen jeden. Pomalu zanikají i jiná řemesla a jejich počet klesá jako například provazník, voskař nebo hrnčír, který již z města zmizel a další - koželuh či kovář. Některá řemesla se pravděpodobně přesouvají do Nového města, ale u jmenovaných je z velké části možný přímý profesní zánik nebo transformace na průmyslovou výrobu. Naopak se zde objevuje nově chemická čistírna. Dále pak prádelna se žehlírnou, která může být spojena s větší kulturou a standardem života ve dvacátých letech.

V rámci pokroku a otevřenější společnosti oproti začátku století je zde masérka a již není možné nalézt „porodní bábu“, ale porodní asistentku (počet této služby se nezměnil - stále sedm jako v roce 1901 a koresponduje s porodní bábou). Navýšil

se rozhodnou měrou počet dámských krejčovských, a to z 15 na 38 a lze uvažovat, že i na těchto drobnostech je možné posoudit vzrůst emancipace žen ve společnosti v první polovině dvacátého století.

Z odborných profesí přibyla jedna lékárna a čtyři lékaři a šest advokátů. Tyto profese nejsou v předchozím období na sledovaném území vůbec zjištěny.

Značný vzrůst nabízených služeb a pravděpodobně i poptávky je patrný u obuvníků, a to na 54 ve sledovaném území města, což činí rozdíl 15 oproti počátku století. Následují dámská krejčovství, jak bylo již citováno. V malé míře se zvedla čísla u několik dalších řemesel a tím se rozrostl objem na Starém městě - jmenovitě truhlář (o 2), mlékař (o 3), řezník (o 2) nebo malíř pokojů (o 2).

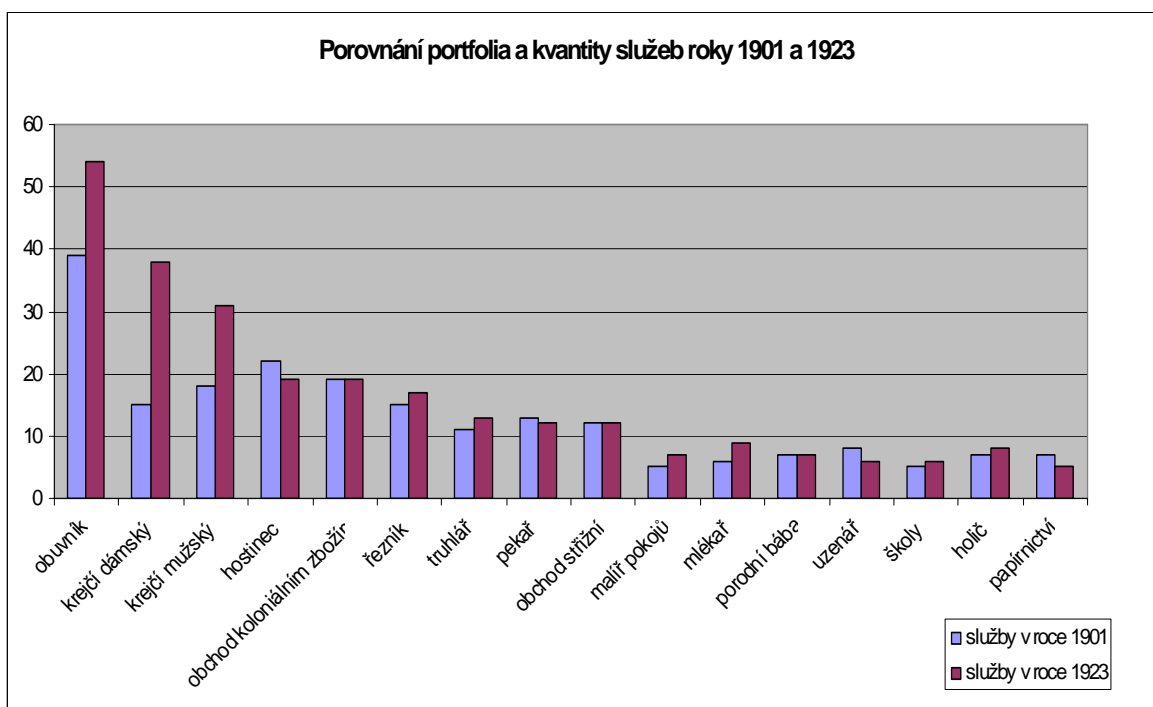
Zajímavostí je méně hostinců, a to z 22 na 19 nebo papírnickví či uzenářů, což může být způsobeno přemístěním této služby na prostornější Nové město blíže ke „spotřebiteli“, nádraží a k hlavní silniční komunikaci ve směru Praha – České Budějovice (pro porovnání let 1901 a 1923 graf č.2).

Nezměnil se počet koloniálů stále 19 obchodů a porodních asistentek, jak bylo již zmíněno. V centru jsou jako v předchozí kapitole banky a úřady dislokovány na hlavní náměstí nebo do ulice směřující na Nové město dnes Pražská a Palackého ulice. Je zde opět zpráva města a četnická stanice. Z finančních institucí lze jmenovat Moravskou agrární a průmyslovou banku filiálku v Táboře, Okresní hospodářskou záložnu, Okresní finanční ředitelství a Technickou finanční kontrolu.

Kultura má stejné zastoupení v divadle a Střelnici jako v předchozím období, ale školství se změnilo nabídkou jednotlivých škol: Hudební škola města Tábor, Obecní škola chlapecká, Měšťanská škola chlapecká, Všeobecná živnostenská škola pokračovací, Odborná škola pro kovopracovníky a Městská dívčí odborná škola živnostenská a rodinná.

Ve srovnání roků 1923 a 1901 můžeme jednoznačně definovat, že se sortiment přizpůsobil poptávce, jak je patrné na množství i portfoliu služeb. Vedle nových obchodů jsou zde i běžní řemeslníci, jejichž počet se během 22 let výrazně zvýšil.

V příloze práce je na základě popisných čísel seznam jednotlivých služeb ve městě v daném období.

Graf č.2: Sloupcový graf zobrazující hodnoty nejčastějšího portfolia služeb v porovnání Rakouska Uherska a První republiky. Zdroj: vlastní průzkum a výsledky práce, data viz. příloha.

3. Tábor v období socialismu - rok 1966

Dalším obdobím, kdy je sledováno rozmístění a portfolio služeb historického centra Tábora, je druhá polovina šedesátých let. Oproti předchozímu období uběhlo 43 let a nabídka i kvantita se značně změnily. Vzhledem k většímu časovému skoku není přechod pozvolnější a Tábor je tak zachycen po několika podstatných vývojových změnách. Kromě role času, který může charakterizovat pokrok, se díky politicko-ekonomické změně prostředí změnily i tržní zásady nabídky a poptávky.

Nastala jistá uniformita trhu na základě nově transformovaného socialistického hospodářství. Koncepce služeb již nebyla formována do značné míry poptávkou běžných zákazníků, ale potřebou státu a jeho hospodářstvím. Centrální plán určoval směr trhu a startoval celé hospodaření.

Dalším faktorem, jenž zasáhl do nabídky služeb sledovaného území, je růst města a dobudování Nového Města, jehož středem jde hlavní komunikace v ose Praha – České Budějovice. Soustředění obyvatel je tak více lokalizováno v tomto prostoru, a to za účelem dopravy mezi městskými částmi a rovněž dojížděnkou do zaměstnání. To způsobilo samozřejmě i větší koncentraci služeb a obchodů v této části centra.

Dále pak vybudování nebo růst podniků v okrajích města na velké závody a propojení Tábora s městy jako Sezimovo Ústí II. a Planá nad Lužnicí. V těchto městech vyrůstaly od konce třicátých let průmyslové závody (hlavně Sezimovo Ústí II. je prototypem města na zelené louce vybudovaného pro účely průmyslu Baťovými závody – MAS Kovosvit, později vznikla v padesátých letech chemička Silon spadající pod město Planá nad Lužnicí). Největším podnikem v Táboře v té době je národní podnik Jiskra Tábor (Brisk, Pal, automobilové zapalovací svíčky).

Markantní útlum nabízených služeb byl zapříčiněn nejen politicko-ekonomickou změnou prostředí, ale i změnou výrobních postupů, kdy malé řemeslníky nahradila průmyslová výroba, nebo pokrok. Příkladem je chybějící bednář, kolář, tato řemesla postupně ubývala od roku 1901. Nejpočetnější službou jsou potraviny a oproti koloniálům z minulých let mají zastoupení pouze v sedmi objektech, následují sklady a restaurace z toho dvě na Žižkově náměstí.

Novinkou je zubař, který v předcházejících obdobích chyběl. Služba stomatologa je jedním z přínosů socialistického systému a jeho koncepce zdravotnictví.

Celkově historický střed Tábora nenabízí již široké portfolio služeb, většina služeb je zastoupena jen jedním obchodem či řemeslem, příkladem může být holičství, hodiny, kožešiny a klobouky. Některé obchody se na základě rozvoje průmyslu staly specializovanými jako drogerie.

V roce 1966 je ve sledovaném prostoru „pouze“ 107 služeb. Důvodem poklesu je jak socialistické hospodářství, tak rozvoj města na periferijních oblastech, stavba nových obytných čtvrtí se zázemím služeb a obchodů. V neposlední řadě i rozvoji průmyslu a soustředění dřívější řemeslné výroby do výroby průmyslové.

I nadále jsou v centru města úřady státu a státní správy: MěNV (městský národní výbor), sekretariát OV KSČ nebo okresní správa VB (Veřejná bezpečnost). Přibyly ještě sdružení a družstva. Centrum nemá zastoupení bank a finančních institucí, je zde zastoupen pouze poštovní úřad. Na sledovaném území je jedna základní škola a dvě lidové školy umění. Kultura je přítomna městským divadlem a budovou Střelnice (společenským domem).

Tábor je v této době významným vojenským sektorem a z bývalé největší továrny Tabačky se stala kasárna. Na Pražském předměstí byla nová kasárna vybudována už roku 1932. Posádka Tábora patřila mezi největší a nejdůležitější armádní základny a tvořila základ tak zvaného „Velitelství západního okruhu“. V centru města je umístěna okresní vojenská správa.

V příloze práce je na základě popisných čísel seznam jednotlivých služeb ve městě v daném období. Kvantita a lokace služeb je znázorněna v obrázku: Prostorové rozmístění služeb v Táboře rok 1966 se nachází v příloze práce.

4. Tábor v období socialismu - rok 1974 - "normalizace"

Rok 1974 je pro centrum Tábora v mnohém podobný předcházejícímu období. Počet nabízených služeb se kvantitou zvedl ze 107 v roce 1966 na 146, ale rozmanitost je srovnatelná s předchozím obdobím. Přibyly ve značné míře skladovací prostory, a to na 17 ve sledovaném území, a administrativní instituce různých státních organizací (např. administrativní jednotka Čs. St. Statků), následně různé svazy (např., houbařů, zahrádkářů nebo protifašistických bojovníků) pro porovnání 1966 a 1974 graf č. 3.

Z organizačního hlediska je centrum využíváno, jako lokace úřadů státní správy a politických institucí (sekretariát OV KSČ, MěNV) pořádkových sil (okresní správa VB, okresní vojenská správa). Následuje zdravotnické zabezpečení dislokované v oblasti zdravotním střediskem a stomatology-zubař (zubní oddělení OÚNZ). Centrum nemá zastoupení bank a finančních institucí, je zastoupen pouze poštovní úřad.

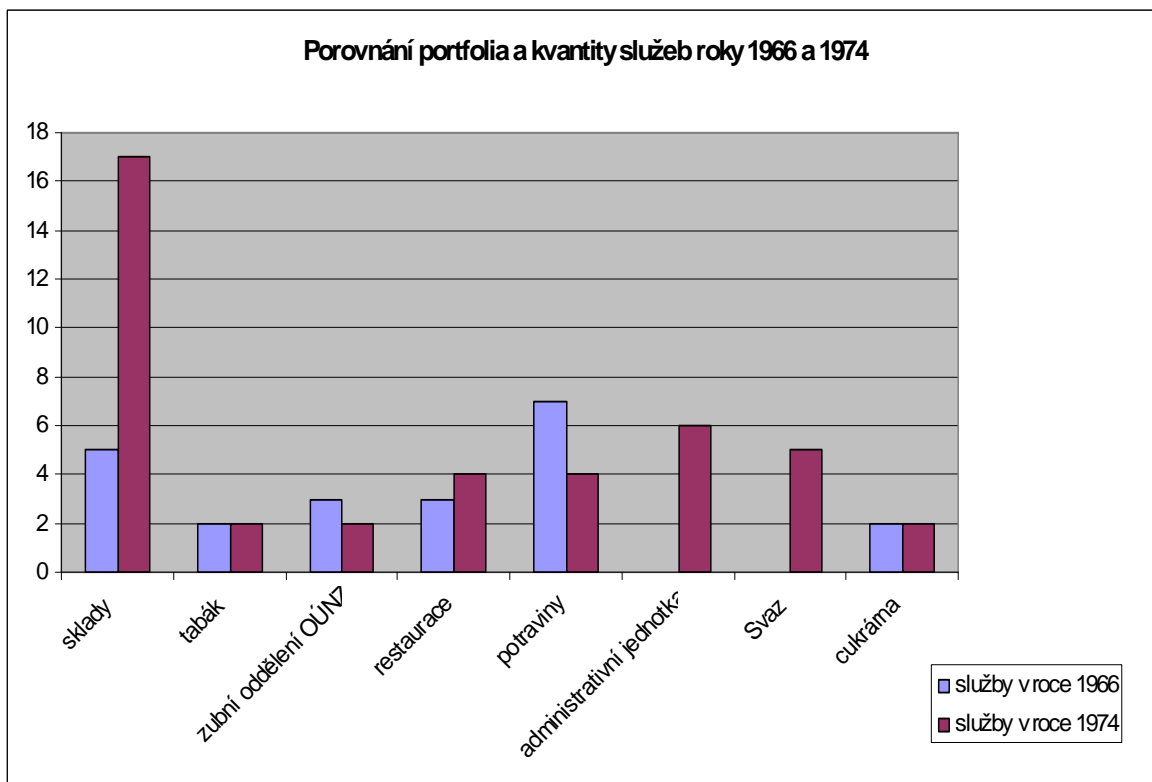
Prostorové rozmístění služeb v historickém centru města má stejnou charakteristiku jako v posledním období, a to lokací obchodů, úřadů a služeb na hlavní třídě spojující Staré město s Novým městem (dnes ulice Palackého a Pražská) a hlavním Žižkově náměstí. V ostatních částech sledovaného území jsou služby rozmístěny jen lokálně nebo chybějí. Zajímavostí je nová prodejna Zverimexu odpovídající velké oblibě akvaristiky mezi obyvatelstvem. Kultura je zastoupena městským divadlem, kdy stará část je v provozu již od roku 1887 a nový sál je vybudovaný po roce 1965 (Divadlo Oskara Nedbala).

Příčinami rozmístění malé nabídky služeb, jsou, jak již bylo uvedeno výše, jak politicko-ekonomické principy společnosti, tak i terénní dispozice Starého města obklopeného ze tří stran srázy pouze s jedním plynulým výstupem na Nové město. To má díky majoritní poloze na hlavní spojnici mezi hlavním městem státu a Českými Budějovicemi výhodnější podmínky dopravní obslužnosti pro občany směřujících z jednoho konce města na druhý za prací či zpět domů. Tato poloha je jednou z příčin, jež způsobila pomalé zaškrcování toku služeb a nabídky do historického centra.

Historické centrum je tak využíváno jako bytový fond obyvatel, sídlo institucí a skladů státních organizací a svazů.

V příloze práce je na základě popisných čísel seznam jednotlivých služeb ve městě v daném období. Kvantita a lokace služeb je znázorněna v obrázku: Prostorové rozmístění služeb v Táboře rok 1974, v příloze práce.

Ve srovnání můžeme jednoznačně definovat, že se sortiment přizpůsobil podmínkám socialistického hospodářství bez ohledu na poptávku obyvatel.

Graf č.3: Sloupcový graf zobrazující hodnoty nejčastějšího portfolia služeb socialismu v porovnání s roky 1966 a 1974. Zdroj: vlastní průzkum a výsledky práce, data viz. příloha.

5. Tábor v období devadesátých let – rok 1997

Devadesátá léta jsou pro Českou republiku (1.1.1993 rozdělení ČSFR) symbolem znovu nastartování tržní ekonomiky. Prvních deset let od revoluce se u nás projevovalo hledáním správného směru a spousta malých živnostníků (obchodníků, řemeslníků) znovu začala na trhu nabídky a poptávky nabízet své služby. Někteří podnikatelé po počátečních úspěších a následné konkurenci, jak lokální tak zahraniční, toto období “nezvládli“ (nebyli schopni obstát v konkurenci) a své činnosti zanechali, nebo se spojili s konkurencí.

V roce 1997 je již město Tábor sedm let po změně systému hospodářství a podnikatelská sféra drobných živnostníků se již pomalu vykrystalizovala. Z velkých Táborských podniků se staly soukromé společnosti, např. Brisk a.s. či blízký MAS Kovosvit a.s. a začalo nové období tvrdé konkurence. Některé podniky v konkurenci neobstály, např. pobočka Otavanu Třeboň v Táboře a jako provozovny přestaly existovat. Jiné se pomalu transformovaly ve velké nadnárodní společnosti s širokým zázemím obchodu a odtrhly se od mateřských firem, např. VSP DATA a.s.

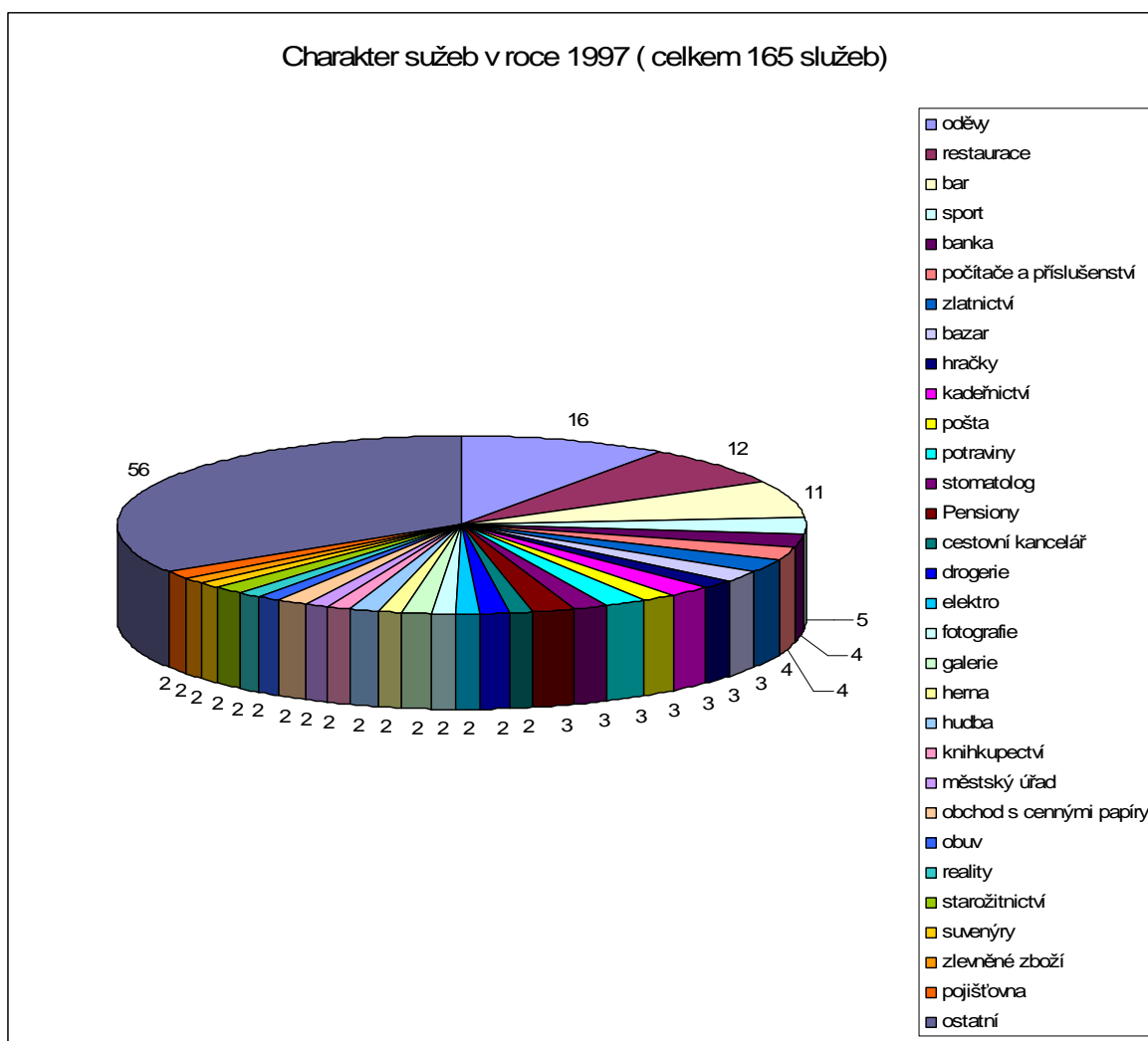
Rozvoj nabízených služeb sice nastal, ale opět jen v centrálních částech Starého města, konkrétně je to opět hlavní spojnice Starého centra s Novým Městem a centrální náměstí. Prostorová dispozice ostatních částí sledovaného území není plně využita tak jako na počátku století, ale oproti období socialismu je patrné rozmístění služeb i v těchto částech centra konkrétně na ulici Klokotská. Projevilo se i kvantitativní zlepšení nabízených služeb, a to na počet 165 v roce 1997 (viz Prostorové rozmístění služeb v Táboře rok 1997).

Portfolio nabízených služeb je také pestřejší (graf č. 4), objevují se nové obchody spojené s pokrokem, jako prodejny s výpočetní technikou nebo služba na zřízení připojení k internetu a internet přímo jako veřejná provozovna pro občany města samozřejmě za poplatek. Nejčastějším obchodem je prodejna s oblečením – textil, následují restaurace a bary v počtu (12 a 11). Z ostatní nabídky lze jmenovat galerie, starožitnictví, obuv, sport, prodejna potravin, cestovní kanceláře, rehabilitace, masáže a jiné. Na základě rozvíjícího se turistického ruchu lze vysledovat již několik zařízení v soukromí s nabídkou ubytování (v roce 1993 v historickém centru 3 ubytovací zařízení).

Zaznamenaný je i podstatný návrat finančních ústavů, a to bank (např. KB, IPB, ČSOB) a pojišťoven (Kooperativa, Wüstenrot), nejsou však umístěny na náměstí, ale co nejbližší Novému Městu na Palackého ulici.

Státní správa a samospráva je v historickém centru zastoupena městským úřadem, Českou obchodní inspekcí, Českou poštou a státní Policií ČR. Zdravotní služby jsou zastoupeny 3 stomatology, 1 lékárnou a 1 prodejnou zdravotní techniky a veterinářem. Školství a vzdělávání má charakter zastoupení v 1_ ZŠ, 1_ MŠ, 1_ ZUŠ Oskara Nedbala – zajímavostí je, že se zde nenalézaly žádné jazykové školy.

Koncentrace služeb a portfolio nabídky je v druhé polovině devadesátých let rozmanité, ale zdaleka nepředstavuje svým rozměrem podstatnou část historického centra jako na počátku století. Je zde patrné zlepšení jak kvantitativně, tak rozmanitostí nabídky, ale díky terénní dispozici centra – omezení dopravy, nemožnosti rozsáhlých stavebních aktivit (městská památková rezervace) a přesunu řemesel do podniků a soukromých firem na místa s lepší dopravní obslužností se nabídka více soustředí na obchody a restaurace nebo bary.

Graf č. 4: Výšečový graf všech koncipovaných služeb v roce 1997. Zdroj: vlastní průzkum a výsledky práce, data viz. příloha.

V grafu číslo 4. charakter služeb v roce 2008 zobrazuje výsečový graf veškeré služby historického centra a jejich množství. Pouze nabídka zastoupená jen jedním obchodem či službou je shrnuta v sektoru ostatní a zabírá největší segment nabízeného portfolia. Druhý největší sektor s číslem šestnáct ukazuje na množství prodejen s oblečením a je také nejčastější poskytovanou službou sledovaného území této doby. Následuje 12 restaurací a 11 barů a po sečtení těchto služeb a číslem dvacet tři by se stala nečastější služba pohostinství. Do kategorie restaurací a barů jsou zařazeny i provozovny podle kategorizace vyjmenované v kapitole III. Metodické vymezení pojmů, a proto bylo provedeno i rozlišení baru a restaurací (v období 1997 a 2008) na základě jejich odlišnosti.

6. Tábor a současnost – rok 2008

V roce 2008 na začátku dvacátého prvního století se Tábor stal městem, které přizpůsobilo své zájmy jak občanům tak i rozvoji služeb a evropské integraci. Díky zachovalému urbanistickému celku středověkého historického jádra (v rámci rozvoje již v podstatě plně rekonstruovaného i z fondů EU) je město svou historií a architektonickým konceptem jedním z nejvíce turisticky navštěvovaných měst v jižních Čechách.

Portfolio služeb a kvantitativní složka nabízí v této době větší množství a více nabídek než na konci dvacátého století. Prostorová dispozice v historickém centru se již znatelně blíží počátku dvacátého století, ale objemem 187 služeb není v rozsahu, tak markantní a různorodý oproti dvacátým letům minulého století. Vzhledem k období socialismu i prvním porevolučním letům se však počet služeb v rozvoji města již od sedmdesátých let dvacátého století zvedá. Tendence rozvoje v oblasti kvantity má charakter stoupajících hodnot viz. obrázek v příloze (Prostorové rozmístění služeb v Táboře rok 2008).

Služby jsou opět soustředěny na spojnici hlavních komunikací spojující historické centrum s Novým městem a Žižkovým náměstím. Plně je vytížena i Klokotská ulice a areál bývalého pivovaru hradu Kotnova. Znatelné rozmístění nabídky je i v ostatních částech historického centra.

V roce 2008 je novinkou v různorodosti nabízených služeb několik jazykových škol a dva luxusní hotely (Nautilus a Orea hotel Dvořák). Celkově se zvedla kapacita služeb nabízející ubytování, a to nabídkou deseti pensionů oproti třem z roku 1997. Největší změnou je však nabídka restaurací s počtem dvaceti dvou v historickém jádru. Díky tomuto číslu se restaurace tak staly nejpočetnější službou na sledovaném území. Následují prodejny s oblečením (12) a bary (10). Vzhledem k tomuto portfoliu je patrný rozvoj služeb na bázi turistického ruchu (další zajímavostí je navýšení cukráren na 4 oproti 1 v roce 1997) a soustředění služeb cestovního ruchu do historického centra (graf č.5 a) porovnání portfolia a kvantity služeb roky 1997 a 2008, b) charakter služeb v roce 2008). K podpoře a otvírání města široké veřejnosti funguje na Žižkově náměstí informační středisko Tábora pro výletníky i zahraniční cestovatele.

Ve srovnání s minulým obdobím klesl počet prodejen s výpočetní technikou (ze 4 v roce 1997 na 1 nyní) prodejny sportu i bank. Různorodost služeb a obchodů je nejvíce patrna na ulicích směřujících k Novému Městu (ulice Palackého a Pražská). Opakem je náměstí, které je z velké části obklopeno bary a restauracemi. To vše koresponduje

s koncepcí historického centra jako zóny zábavy nebo odpočinku pro obyvatele i návštěvníky.

Státní správu a samosprávu zastupuje v historickém jádru městský úřad, stanice Policie ČR a městský archiv. Většina státní správy a samosprávy je v Táboře umístěna do nového administrativního centra na Novém městě v bývalé tabákové továrně restaurované na počátku tisíciletí.

Zdravotní péče má v centru jednoho praktického lékaře, dvě lékárny a veterináře. Není zaznamenán již stomatolog a novinkou je centrum pro drogově závislé.

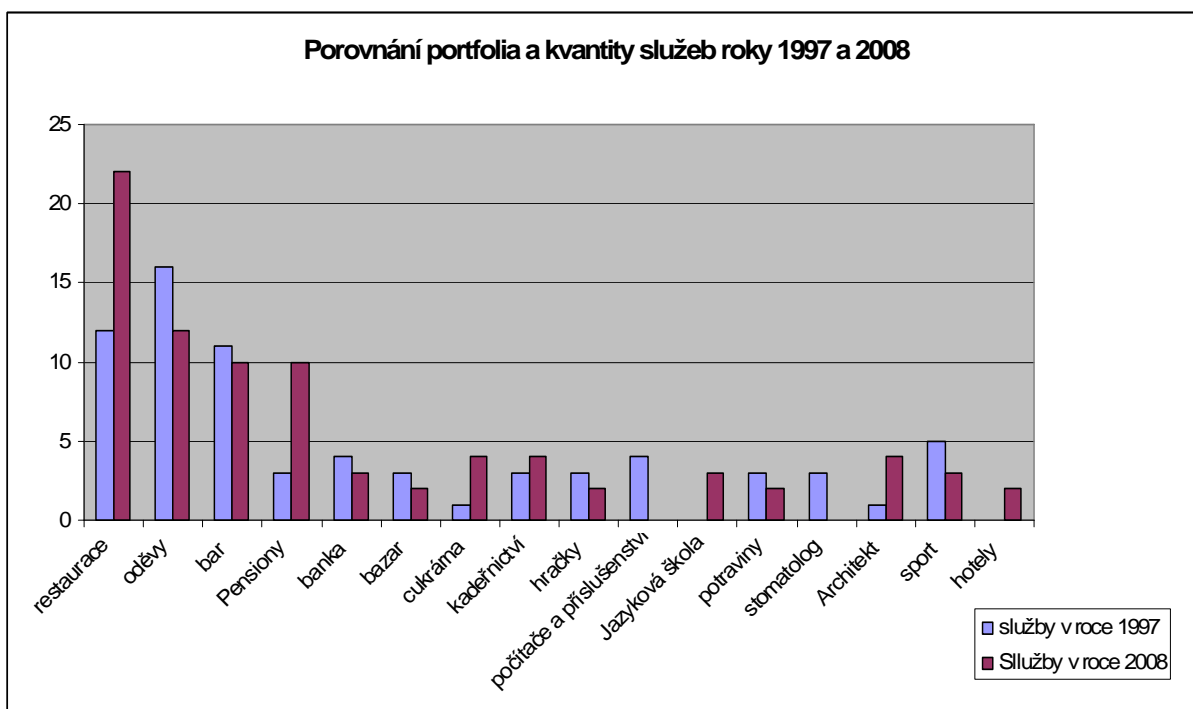
Na základě terénního průzkumu se nacházejí v historickém centru ze školských zařízení dvě základní školy, jedna mateřská škola a již citované nově vzniklé jazykové školy.

Kultura kromě městského Divadla Oskara Nedbala zahrnuje po rekonstrukci nově otevřenou budovu Střelnice s velkým sálem vhodným pro společenské akce.

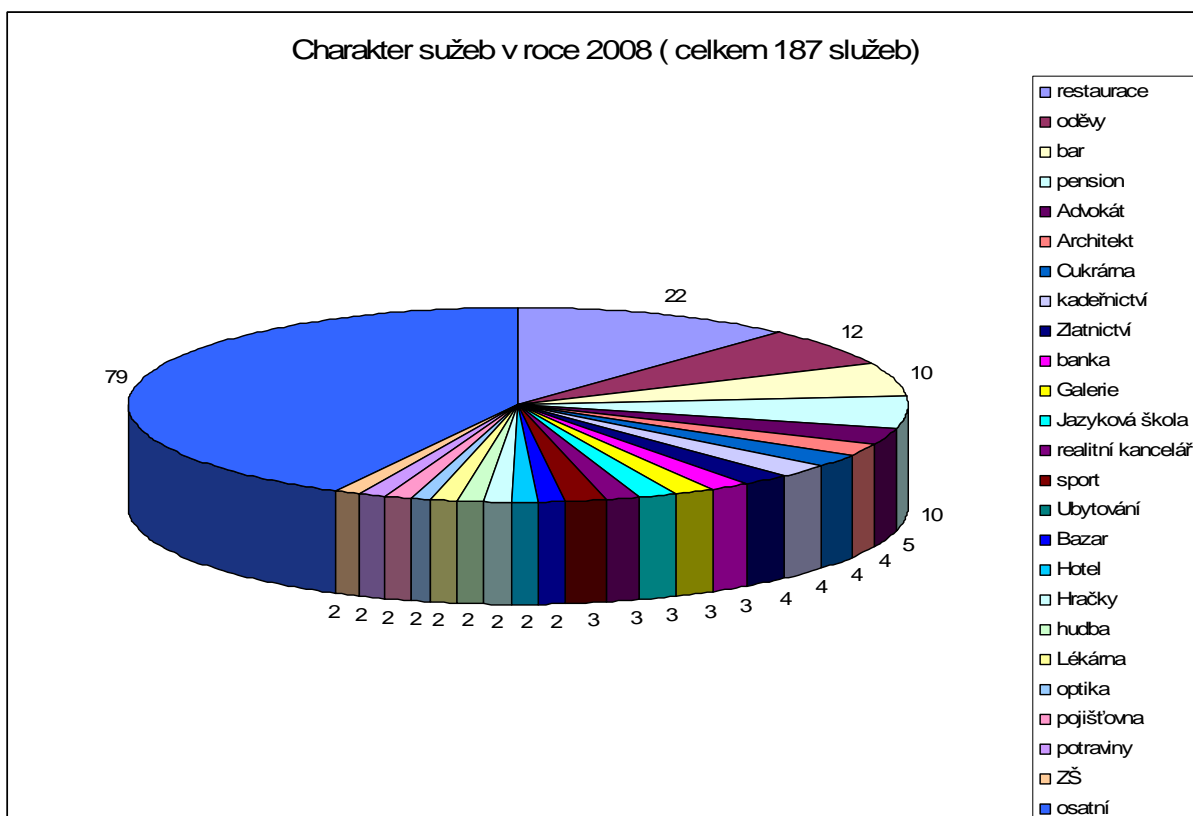
Rok 2008 vytváří ve sledované oblasti Starého města Tábora specializované odvětví služeb, které je oproti ostatním obdobím ve větší míře zaměřeno na cestovní ruch nebo zábavu a odpočinek. Nabídkou služeb se tábořské Staré město zaměřuje na zónu podpory a rozvoje turistického ruchu. Svou terénní „odlehlostí“, historickou jedinečností a kompaktností neumožňuje rozvinutí širší infrastruktury pro rozvoj širšího portfolia podnikání tak, jak se děje na Novém městě, kam se přesunul všední život obyvatel.

V příloze práce je na základě popisných čísel seznam jednotlivých služeb ve městě v daném období.

Graf číslo 5 b) charakter služeb v roce 2008 zobrazuje výsečový graf veškeré služby historického centra a jejich množství. Pouze nabídka zastoupená jen jedním obchodem či službou je shrnuta v sektoru ostatní a zabírá největší segment nabízeného portfolia. Druhý největší sektor s číslem dva a dvacet ukazuje množství restaurací spolu s bary jedenáct a tedy počtem tři a třiceti jednotek, je to nejvíce rozšířená služba. Do kategorie restaurací a barů jsem zařadil i provozovny podle kategorizace vyjmenované v kapitole III. Metodické vymezení pojmů. Nejsou zde zapsány tři provozovny, a to proto, že jsou součástí hotelů či pensionu, i když jejich návštěvnost není naplňována jen residenty, přesto převládá klientela hotelových hostů (např. Nautilus).

Graf č.5: a) Sloupcový graf zobrazující hodnoty nejčastějšího portfolia služeb v porovnání s roky 1997 a 2008. Zdroj: Zdroj: vlastní průzkum a výsledky práce, data viz. příloha.

Graf č. 5: b) Výšečový graf všech koncipovaných služeb v roce 2008. Zdroj: Zdroj: vlastní průzkum a výsledky práce, data viz. příloha.

7. Husitské muzeum

Husitské muzeum navazuje na celé sledované období a více než jedno století tradici města. Bylo založeno již v devatenáctém století a velkou měrou navazuje na revoluční historii města. Výrazně se zapsalo do povědomí obyvatel až v první čtvrtině dvacátého století po uspořádání Husovy výstavy v Táboře.

V roce 1901 není na sledovaném území z pramenů archivu zachyceno a svojí činnost omezuje na několik místností a otvírací dobou několikrát za rok, ale od roku 1923 až do dnešních dnů je umístěno v budově Staré radnice (obr.č. 7) a od roku 1966 je již zachycena galerie Kotnov (před tím jen pivovar) jako součást Husitského muzea a vyhlídkové hradní věže. Tato instituce pomáhá lidem poznávat život v dávných dobách a nabízí návštěvníkům nevšední zážitek a pomáhá při udržení kulturního rozvoje či turistického ruchu.

Obrázek č. 7: Budova radnice v Táboře ve které je umístěna expozice Husitského muzea.

Zdroj: www.google.cz (online11.4.2010).

VI. SYNTETICKÁ ČÁST

6.1 Shrnutí a výsledky práce

Spektrum služeb je v porovnání od roku 1901 do současnosti velmi rozdílné. Na přelomu devatenáctého a dvacátého století je město plné drobných živnostníků a každodenního ruchu. Tento trend pokračuje i za První republiky. Šedesátá a sedmdesátá léta za období socialismu znamenají útlum a úbytek na nezbytnou „nutnost“. To vše vyplývá i z kvantitativních výstupů uvedených v příloze pro jednotlivá sledovaná období.

Pro bližší dokreslení průběhu portfolia služeb v čase je plošným grafem č. 6 znázorněn „tok“ nejčastějších služeb za jednotlivá sledovaná období. Některé služby jsou tak zachyceny jen v některých etapách pro ně charakteristické, jako například sklady v období socialismu. Jiné jsou sice s výkyvy, ale plynule zachyceny po celé sledované období, až do dnešních dnů, jako třeba restaurace (služby krejčí a oděvy jsou ve vymezeném grafu č. 6 spojeny, a to pro stejné zaměření – příbuznost).

V současnosti je střed města plně ve znamení komerčních aktivit. Centrum je hlavně středem zábavy a společenského života, kam se lidé chodí ve svém volnu bavit a turisté odpočívat. Transformace nabídky se za sto let změnila a i cesta k dnešnímu stavu nebyla jednoduchá a měla několik etap. Hlavní úlohu restrukturalizace služeb po roce 1989 zde vymezoval program rozvoje centra města jako lákadla a zóny odpočinku.

Vzhledem k členité podobě terénu, do kterého je staré centrum položené (dopravní omezení nádrž Jordána a řeka Lužnice), je historické jádro jaksí mimo hlavní komunikační osu silnice I. třídy E55, která v Táboře protíná Nové město a míjí tak středověké centrum Tábora. Lidé přes centrum nechodí nakupovat, nebo nejezdí do práce jako v jiných městech (viz. srovnání Tábor – České Budějovice). Pro tyto okolnosti se podnikatelská sféra po roce 1989 transformovala především do nabídky restaurací, barů, herních klubů, galerií a bytového fondu v rekonstruovaných domech Starého města.

To vše nebylo otázkou pár let, ale dvou desetiletí, kdy se u lidí zvedla kupní síla a zájem jít se bavit. Přesto obnova života na Starém městě byla zdlouhavá, jak je patrné z výstupů k sledovanému období devadesátých let.

Tábor musel najít cestu k oživení, a to se povedlo na začátku nového tisíciletí, kdy se Staré město stalo nejen turisticky atraktivní pod svou „novou fasádou“, ale i zdrojem pohody a společenského života

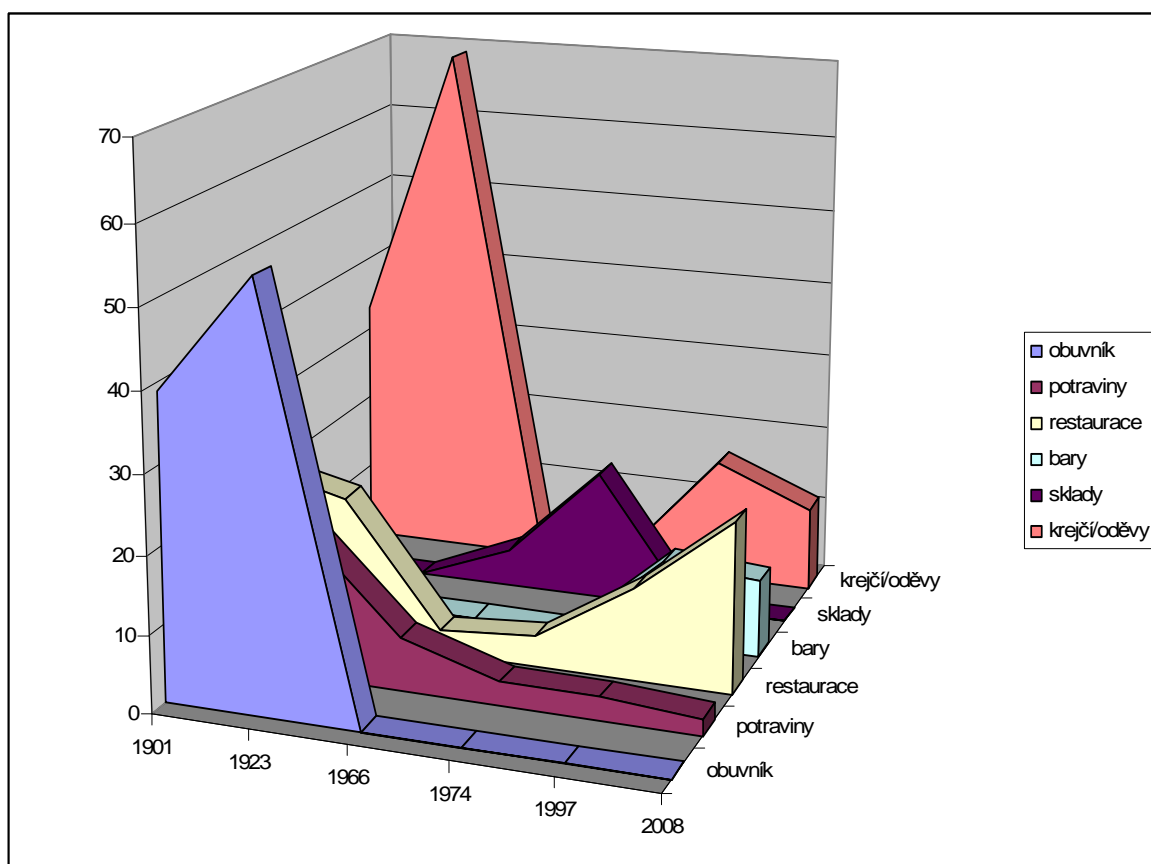
Samozřejmě jádro města není plné jen restaurací a barů. Jsou zde i sídla několika firem a zůstalo nebo spíše se zde zabydlelo i pár živnostníků, ale vzhledem k poloze a účelu není nabídka už tak pestrá jako v dřívějších dobách konkrétně dvacátých let dvacátého století, kdy historické centrum bylo středem veškerého dění nabídky a poptávky, moci státu a kulturního života širokého okolí.

Dnes se služby především specializují a nejsou nakupeny v jedné ulici, ale jsou bodově rozmístěny po celém centru. Jsou to třeba advokáti, architekti a dámská kadeřnictví. Nabídka klasických obchodů s prodejem zboží (textil a oblečení) jsou stále stejně koncipována do hlavních ulic (dnes Pražská, Palackého vedoucí z Nového města na Žižkovo náměstí). Tato koncepce zůstala zachována po celé století, a to především svojí atraktivitou pro podnikání díky rušnosti těchto spojnic.

Úřady a samospráva města je v historickém centru stále přítomný, ale většina orgánů státní správy a samosprávy se přesunula do nových budov na Novém městě, které má i lepší dopravní obslužnost.

Je zřejmé, že centrum Starého města už nebude asi nikdy žít tak rušným životem a množstvím různorodých služeb jako na počátku dvacátého století. To vše je už minulostí a služby v historickém centru Tábora dostaly v dnešní době jinou podobu. Jsou koncipovány především pro konzumní život naší společnosti a turistický ruch.

Předpokladem vývoje historického centra města Tábora bude pravděpodobně více směřovat k uspokojení a nabídce na bázi cestovního ruchu a zábavy.

Graf č. 6: Plošný graf zachycující průběh portfolia služeb v čase a v jednotlivých sledovaných etapách. Zdroj: vlastní průzkum a výsledky práce, data viz. příloha.

6.2 Srovnání dvou měst – Tábora a Českých Budějovic

Základním rozdílem těchto dvou měst je již terénní dispozice. Historické centrum Tábora leží na málo přístupné ostrožně mezi údolím řeky Lužnice a Tisemenickým potokem, čímž se omezila možnost plynulého urbanistického přechodu pouze na východ, kde se v 19. století začalo budovat Nové město.

České Budějovice jsou nížinným městem postaveným u soutoku řek Malše a Vltavy. Terénní dispozice je omezena šířkou řek a nová zástavba, která začala po zbourání hradeb (gotického opevnění a barokních bastionů), se rozrostla na všechny světové strany.

Na základě těchto předpokladů a směru postupného urbanistického vývoje lze již podle map či leteckých snímků center zhodnotit složitější terénní dispozici města Tábora pro rozvoj a plánování zástavby, kdy omezení je jako u Českých Budějovic spojeno

s vodními toky a díly (Jordán), ale i kopcovitým terénem a skalnatými a příkrými srázy (obr. č. 1 a 3. Tábor, obr. č. 8 a 9. České Budějovice).

Tato koncepce je charakteristická i dopravou v obou městech, kdy přístup do historického centra Tábora je pro automobily značně omezen a u Českých Budějovic díky mostům a rovinnému terénu není tato problematika tak výrazná.

Vzhledem k této skutečnosti si historický střed města Českých Budějovic uchoval do dnešních dnů koncepci funkčního středu města, spojenou s každodenním životem, obchodem, službami, turistickým ruchem a centru zábavy. Přímo ve středu města na náměstí Přemysla Otakara II. je silná koncentrace lukrativních obchodů, finančních institucí, správa města a služeb. Lidé chodí do centra města nakupovat nebo jím jen prochází na cestě z a do zaměstnání či na úřad.

„Na náměstí Přemysla Otakara II. se nacházejí služby nejprestižnější a nejluxusnější – advokáti, realitní kanceláře, značkové oděvy či zlatnictví. Dochází k centralizaci bankovních, pojišťovacích a peněžních služeb, tzv. komercializaci služeb. Příkladem je Živnostenská banka, Česká spořitelna či Česká pojišťovna. Československá obchodní banka je v Hroznové ulici a Komerční banka je v Krajinské ulici – tedy velmi blízko náměstí.“³⁶

Výsledek těchto dat vytváří představu o Českých Budějovicích jako „prstencové koncepci-kružnici“ města, v jejímž centru je historické jádro. Kolem se nabalující novostavby vytvářejí soustředné prstence obvody jednotlivých předměstí v rámci urbanistických procesů i v rámci historických souvislostí v čase.

V Táboře má terénní situace jednoznačný vliv na organismus města a tábořské historické centrum nemá posledních několik desetiletí význam, které mělo na počátku dvacátých let, nebo srovnatelný význam jako má historické centrum Českých Budějovic dnes, tzn. není doslovným centrem veškerého života města. Tábor lze hodnotit jak město s dvěma centry, a to obslužným a oddychovým.

Pro srovnání, lze uvést rozmanitost služeb na hlavním náměstí v Českých Budějovicích. Jsou zde nejluxusnější komodity a finanční instituce. Samozřejmě hraje roli i velikost centra, tábořské hlavní náměstí je nesporně menší, ale nenajdeme zde ani jedno zlatnictví nebo banku jen restaurace úřady města a hotel Nautilus.

³⁶ Kandrová L., Vývoj infrastruktury služeb a jejich rozložení v historické části Českých Budějovic, JČU PF, České Budějovice 2006.

Podstatná část života města se v Táboře odehrává na Novém městě, jež je koncipováno na dopravní spojnici mezi Prahou a Českými Budějovicemi a je sem zařazena důležitá část nabízených služeb, jako jsou finanční ústavy, luxusní komodity (příkladem obou měst může být galerie Dvořák – umístěna v Č.B. přímo na náměstí - bývalý hotel Slunce a v Táboře na Novém městě).

Další skutečností zabraňující velkým stavebním zásahům v Táboře bylo prohlášení městského opevnění za národní kulturní památku. Táborské hradby se zachovaly z větší části než opevnění Českých Budějovic a po šesti letech v roce 1998 byl jejich status národní památky zrušen a jsou součástí pouze MPR. Důvodem byla pravděpodobně problematika s opravou či revitalizací domů a bytů v domech navazující na hradební zdi nebo úprava komunikací. Lze proto předpokládat, že i jakýkoliv krok, který neumožňuje plné rozvinutí dnešní agresivní ekonomiky, omezí její rozvoj, a tím zabrání přeměně města v komerční zónu a nasměruje rozvoj do jiné a přístupnější a flexibilnější části města.

Historickému centru Tábora přísluší v životě města čím dál tím více role odpočinkové zóny i místa zájmu turistů. V Českých Budějovicích se úloha centra nezměnila a je stále centrem života města, ale i zájmem turistů a odpočinkovou zónou.

Tento článek hodnotí pouze koncepci rozmístění služeb obou měst na základě terénní dispozice, nejsou zde zahrnuta demografická srovnání či infrastruktura.

Obrázek č. 8: Letecký pohled historického centra města České Budějovice. Zdroj: www.google.cz (online 1.4.2010).

Obrázek č. 9: Mapka centra Českých Budějovic. Zdroj: www.images.google.cz, (online 2.4.2010).

VII. ZÁVĚR

7.1 Posouzení zjištěných výsledků

Cílem této práce bylo vyjádřit a zhodnotit kvantitativní i kvalitativní vývoj služeb a charakterizovat restrukturalizační procesy v historickém jádru města Tábora, které probíhaly v etapách Rakouska-Uherska, První republiky, Československé socialistické republiky a České republiky. Vyhodnotit příčiny změn a pokusit se vyjádřit další perspektivy města.

Těchto cílů práce bylo dosaženo. Jednotlivé etapy jsou na základě získaných dat charakterizovány a je uveden počet služeb i jejich složení. V každém zkoumaném období je dokumentováno kvantitativní prostorové rozmístění služeb historického centra Tábora pomocí kartogramu, užitím programu GIS viz. příloha.

Jednotlivá období uvádí nejpočetnější zjištěnou nabízející službu a na základě zjištěného portfolia má každá kapitola komentář o změně přístupu v prostorové nabídce města, a to vzhledem k politicko-ekonomickým procesům nebo časovým sledům či pokroku. Restrukturalizace služeb je zde zachycena od přeměny města plného malovýrobního průmyslu – malých živnostníků a obchodníků, přes socialistické hospodářství znamenající celkový jednotvárný útlum služeb a přesunutí výroby na velkovýrobu do velkých průmyslových podniků až do podstatné druhové změny dnešních dnů.

Dnes se sice do města nenavrátila průmyslová malovýroba a však formu oživení zde představuje restrukturalizace služeb v nabídce prezentována obchody a restauracemi, ubytovacími zařízeními nebo bary. Na základě těchto dat jsou uvedeny i výšečové grafy s druhovou rozmanitostí pro roky 1997 a 2008.

Vývojový předpoklad měst v České republice během posledních sto let může být srovnatelný jako ve zkoumaném historickém centru Tábora, ale odklon centra od funkčního samoobslužného jádra města není pro vývoj měst tak typický. Důrazně tento jev přibližuje srovnání historických center Českých Budějovic a Tábora, kde je patrná změna obslužnosti na hlavním náměstí obou center. Tímto vymezením a srovnáním lze na základě změny druhového složení služeb těchto měst dokázat odlišnost jejich fungování. Kdy obslužná sféra vlivu je v centru Českých Budějovicích stále v popředí a koncepce nabízených služeb je zde zastoupena v širším druhovém rozmezí než v historickém centru

Tábora. Modelovým příkladem důvodu této rozdílnosti lze uvádět rozdílnou prostorovou terénní dostupnost s tím spojenou dopravní obslužnost obou měst.

Charakter, jímž práce přistupuje k jednotlivým časovým obdobím je podchycen i srovnáním druhové rozmanitosti ve sloupcových grafech, členěných tak, aby odpovídaly srovnatelným podmínkám nabízených služeb v čase. Konkrétně je vymezeno období zahrnující Rakousko-Uhersko – První republiku, socialismus a porevoluční léta. Koncepce tohoto hodnocení pomáhá lépe zachytit změny v prostoru města a dává ucelený obraz charakteru nabídky v čase až do současnosti.

Tímto práce splnila svůj hlavní cíl totiž charakterizovat jednotlivé restrukturalizační procesy historického centra města Tábora za uplynulých sto let a vyjádřila výjimečnost i odlišnost Tábora. Na základě zpracovaných dat, kde výsledkem je zjištění postupné transformace centra z obslužného na oddychové, lze předpokládat i postupný trend vývoje tímto směrem. Možnost oživení na znovu „funkční obslužné“ centrum není v nejbližších letech pravděpodobně reálná, ale postupným pokrokem a změnám není možné vyloučit, že někdy v budoucnu se na základě „nových“ služeb může tato funkce znovu nastartovat. To je ovšem pouze nepodložená myšlenka o budoucnosti města.

Na závěr této práce v hodnocení přístupu a shrnutí výsledků je nutno představit město jako živý organismu, jehož hlavním cílem je sloužit potřebám lidem a společnosti. Tím vystupuje do popředí role každého města jako příbytku lidí, pro které má tato struktura několik významů od ochrany, pohodlí až po bydlení. Vše, co je tím spojeno, jen utváří společnost, na základě své účelné funkce a principu. Každá změna je tedy jen následkem změny společenské diference, a tím posouvá i diferenci města jako celku, či součásti ekonomického principu nabídky a poptávky.

7.2 Seznam použité literatury a zdroje dat

- Augusta P. a Klínková H., *Knihy o městě Tábor*, Praha 2001.
- Bell D., *The Coming of Post-Industrial Society*, Basic Books, New York 1973.
- Durdík T., *Ilustrovaná encyklopedie českých hradů*, Praha 1999.
- Hnízdo A. Z. a Kohoutek A., *Vlastivěda Táborská I. Díl, zeměpisný přehled geologie a mineralogie*, vydalo okresní pedagogické středisko oboru školství v Táboře 1969.
- Horejsková L., Růžička R., *Vítejte na Táborsku*, Tábor 2006.
- Chábera S., *Fyzický zeměpis jižních Čech*. PF, České Budějovice 1998.
- Jankovec O., *Základní informace o historické zóně. Výběrový katalog urbanistických a stavebních proměn historické zóny města Tábora*, Tábor 1998.
- Kandrová L., *Vývoj infrastruktury služeb a jejich rozložení v historické části Českých Budějovic*, JČU PF, České Budějovice 2006.
- Kovář D., *Královská pevnost na jihu Čech, Z minulosti českobudějovických hradeb*, České Budějovice 2006.
- Kročá P. a kolektiv, *Tábor národní kulturní památka*, Praha 1979.
- Kupková L., (Sub) *Urbanizace Prahy – teorie zonálních modelů a realita*, str. 32-47. In: Kowalczyk A., Spišiak P., Jeleček L., *Geografie na cestách poznání, Sborník příspěvků k šedesátinám Ivana Bičíka*, Praha 2003.
- Musil J., *Sociologie soudobého města*, Praha 1967.
- Orieška J., *Technika služeb cestovního ruchu*, Praha 1999.
- Ouředníček M., Novák J., Tmelová J., Pudlová P.: *Metody geografického výzkumu města*. In: Ferenčuchová S., Hladíková M., Galčanová L., Vacková B., (eds.): *Město: Proměnlivá ne/samozřejmost*. Pavel Mervart, Masarykova univerzita, Brno 2009.
- Ouředníček M., *Teorie stádií vývoje měst a diferenciální urbanizace*, str.361-369. In: *Geografie – Sborník České geografické společnosti 105, č. 4. 2000*.
- Palacký F., *Dějiny národu Českého v Čechách a v Moravě, faksimile k vydání z roku 1907*, Praha 1998.
- Petrů Z., *Základy ekonomiky cestovního ruchu*, Praha 1999.
- Sojka M. a Konečný B., *Malá Encyklopedie Moderní Ekonomie*, Praha 2006.
- Sýkora L., *Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii, Teoretické přístupy ke studiu města*, Praha 1993.
- Szczyrba Z., *Geografie obchodu – se zaměřením na současné trendy v maloobchodě*, Olomouc 2006.

Szczyrba Z., Maloobchod v ČR po roce 1989, Vývoj a trendy se zaměřením na geografickou organizaci, Olomouc 2005.

Šmahel F. a kolektiv, Dějiny Tábora I., České Budějovice 1988.

Tecl R., Tábor, Praha 1995.

Tecl R., Tábor. Městská památková rezervace, Tábor 1992.

Webové stránky a odkazy

www.kilometraze.cz, (online 4.3.2010).

www.tabor.zeleni.cz, (online 3.3.2010).

Roční zpráva ÚP za rok 2009, www.portal.mpsv.cz, (online 1.3. 2010).

www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_ta, (online 22.3.2010).

www.google.cz, (on-line 1.4.2010).

www.images.google.cz, (online 2.4.2010).

www.tabor.cz, (online 10.4.2009).

www.praha1.cz, (online 23.3.2010).

www.answer.com Bid rent Theory 2009, (online 4.3.2009).

www.slovník-cizich-slov.abz.cz, (online 4.4.2010).

www.tabor.cz/docstore/addons/geo/vyvrele.htm, (online 3.4.2009).

Jiné zdroje

Adresář krajského města Tábora z roku 1923.

Dudová V., Noviny Táborské radnice 02, Vše co vás může zajímat na „Obnově rybníka Jordán“, Únor 2010.

Kalendář politického okresu Táborského na rok 1901, Národní Jednota Pošumavská, 1901.

Kaloušková M., Infocentrum Města Tábor, zapůjčení telefonní ho seznamu na rok 1997.

Mapa města Tábora 1: 10 000, Tábor a okolí – plán města, Kartografie Praha 1997.

Michael Vrba, Městský úřad Tábor, poskytnutí digitalizované mapy GIS, smlouva o výpůjčce.

Referát regionálního rozvoje Okresního úřadu Tábor 1998, Program rozvoje okresu Tábor.

Strategický plán rozvoje mikroregionu Táborsko 2007 - 2013.

Šíp J., Mapy vymezené oblasti rok 1966 a 1974.

Šmejkalová M., Městský Archiv Tábor.

Vlastní průzkum a mapování starého města 2008.

Živnostenský zákon č. 455 / 1991 Sb.

7.3 Přílohy

Data graf č.1: Sloupcový graf vývoje počtu obyvatel v období od roku 1989 až 2009.

Tábor roky 1989 - 2009	
roky	obyvatelé
rok 1989	35785
rok 1995	36835
rok 1997	36674
rok 2004	36147
rok 2005	35875
rok 2006	35807
rok 2007	35556
rok 2008	35300
rok 2009	35093

Data graf č.2: Sloupcový graf zobrazující hodnoty nejčastějšího portfolia služeb v porovnání Rakouska Uherska a První republiky.

POROVNÁNÍ PORTFOLIA SLUŽEB			
rok 1901		rok 1923	
služba	počet	služba	počet
obuvník	39	obuvník	54
krejčí dámský	15	dámské krejčovství	38
krejčí mužský	18	krejčí	31
hostinec	22	hostinec	19
obchod s koloniálním zbožím	19	koloniální zboží	19
řezník	15	řezník	17
truhlář	11	truhlář	13
pekař	13	pekař	12
obchod střižní	12	střižní zboží	12
malíř pokojů	5	malíř pokojů	7
mlékař	6	mlékař	9
porodní bába	7	porodní asistentka	7
uzenář	8	uzenář	6
školy	5	škola	6
holič	7	holič	8
papírnictví	7	papírnictví	5

Data graf č.3: Sloupcový graf zobrazující hodnoty nejčastějšího portfolia služeb socialismu v porovnání s roky 1966 a 1974.

POROVNÁNÍ PORTFOLIA SLUŽEB			
rok 1966		rok 1974	
služba	počet	služba	počet
sklady	5	sklady	17
tabák	2	tabák	2
zubní oddělení OÚNZ	3	zubní oddělení OÚNZ	2
restaurace	3	restaurace	4
potraviny	7	prodejna potravin	4
administrativní jednotka	0	administrativní jednotka	6
svaz	0	svaz	5
cukrárna	2	cukrárna	2

Data graf č.4: Výšečový graf všech koncipovaných služeb v roce 1997.

služby	počet
oděvy	16
restaurace	12
bar	11
sport	5
banka	4
počítače a příslušenství	4
zlatnictví	4
bazar	3
hračky	3
kadeřnictví	3
pošta	3
potraviny	3
stomatolog	3
Pensiony	3
cestovní kancelář	2
drogerie	2
elektro	2
fotografie	2
galerie	2
herna	2
hudba	2
knihkupectví	2
městský úřad	2
obchod s cennými papíry	2
obuv	2
reality	2
starožitnictví	2
suvenýry	2
zlevněné zboží	2
pojišťovna	2
ostatní	56

Data graf č.5: a) Sloupcový graf zobrazující hodnoty nejčastějšího portfolia služeb v porovnání s roky 1997 a 2008.

POROVNÁNÍ PORTFOLIA SLUŽEB			
rok 1997		rok 2008	
služba	počet	služba	počet
restaurace	12	restaurace	22
oděvy	16	oděvy	12
bar	11	bar	10
Pensiony	3	pension	10
banka	4	banka	3
bazar	3	Bazar	2
cukrárna	1	Cukrárna	4
kadeřnictví	3	kadeřnictví	4
hračky	3	Hračky	2
počítače a příslušenství	4	počítače a příslušenství	0
Jazyková škola	0	Jazyková škola	3
potraviny	3	potraviny	2
stomatolog	3	stomatolog	0
Architekt	1	Architekt	4
sport	5	sport	3
hotely	0	hotely	2

Data graf č. 5 b) Výšečový graf všech koncipovaných služeb v roce 2008.

služby	počet
restaurace	22
oděvy	12
bar	10
pension	10
Advokát	5
Architekt	4
Cukrárna	4
kadeřnictví	4
Zlatnictví	4
banka	3
Galerie	3
Jazyková škola	3
realitní kancelář	3
sport	3
Bazar	2
Hotel	2
Hračky	2
hudba	2
Lékárna	2
optika	2
pojišťovna	2
potraviny	2
ZŠ	2
ostatní	79

Data graf č. 6: Plošný graf zachycující průběh portfolia služeb v čase a v jednotlivých sledovaných etapách.

roky	1901	1923	1966	1974	1997	2008
služby						
obuvník	39	54				
potraviny	19	19	7	3	3	2
restaurace	22	19	3	4	12	22
bary					11	10
sklady			5	17		
krejčí/oděvy	33	69	2	2	16	11

Přílohy – rejstřík jednotlivých období

REJSTRÍK

Služby v roce 1901 (Rakousko-Uhersko)

- 1- radnice
- 2- knihkupec, papírnictví
- 5- hostinec, nástroje hudební, rukavičkář
- 6- mýdlo a voňavky, mydlář
- 8- zeměměřič
- 9- hodinář, hostinec, krejčí mužský, krupař, obuvník, pekař, zlatník
- 12- náčiní kuchyňské, obchod koloniálním zbožím, obchod skleněným zbožím, porculán
- 13- obchod střižní
- 14- papírnictví
- 15- kůže výkroj, obchod koloniálním zbožím
- 16- hostinec
- 17- obchod galanterním zbožím, obchod střižní, řezník
- 18- hostinec, obchod koloniálním zbožím
- 19- obchod železem, stroje hospodářské
- 20- holič, obchod koloniálním zbožím, obchod obilím, obchod zeleninou, uzenář
- 21- hostinec
- 22- barvy prodej, nástroje hudební, obchod materiální, obuvník, řezník

- 24- obuvník
- 25- knihař
- 27- mandlování prádla
- 28- mlékař, obchod zeleninou
- 29- cukrář, voskář
- 30- obchod koloniálním zbožím
- 32- porodní bába, zámečník
- 34- hokynář, obuvník
- 37- obchod zeleninou
- 38- obchod koloniálním zbožím
- 39- porodní bába
- 46- hostinec
- 47- knihař, papírnictví
- 49- obchod zeleninou
- 50- krejčí mužský, obchod zeleninou
- 51- malíř pokojů
- 53- papírnictví
- 54- hostinec
- 55- obchod koloniálním zbožím
- 58- kominík, obuvník
- 59- truhlář
- 60- pekař, stroje šicí
- 61- krejčí dámský, obuvník
- 63- obuvník
- 68- krejčí mužský, obuvník
- 69- sklad rakví, truhlář, ústav pohřební
- 72- trafika
- 73- natěrači a malíři písma, papírnictví, sklenář
- 76- krejčí mužský, obchod zeleninou
- 81- pojišťovna
- 85- dlaždič, obuvník
- 87- mlékař
- 88- mlékař
- 94- krejčí mužský

- 96- hostinec, pojišťovna, zámečník
- 98- obchod koloniálním zbožím, pekař
- 99- obchod koloniálním zbožím, trafika
- 100- krejčí mužský
- 103- krejčí mužský, obchod koloniálním zbožím, soustružník
- 105- vyučování hudby
- 106- hostinec, kamnář
- 107- mlékař, pekař
- 108- hrnčír, košíkář, vetešník
- 109- krejčí mužský, natěrači a malíři písma, obuvník
- 110- porodní bába, pozlacovač
- 113- krejčí dámský, pivo v uzavřených láhvích, uzenář
- 114- krupař
- 115- řezník
- 116- cukráři
- 118- klempíř, řezník
- 119- obchod galanterním zbožím, obchod střížní
- 120- porodní bába, kůže výkroj, natěrači a malíři písma, obchod vlněným zbožím, pekař
- 121- krupař
- 122- klempíř, sklenář
- 123- obuvník
- 124- krejčí dámský, řezník, síň módní pro dámy
- 125- obuvník
- 127 - pivovar
- 135- malíř pokojů, vyučování hudby
- 136- výčep kořalky
- 138- hostinec
- 139- holič, kožešník, krejčí dámský
- 140- kůže výkroj, obuvník
- 142- obchod dřevěným a košíkářským zbožím, provazník
- 143- řezník
- 144- krejčí dámský
- 147- kůže surové prodej, obchod zvěřinou
- 148- bednáři

- 150- uzenář
- 151- hřebeny a nože, nit'ářství
- 152- krejčí dámský, krejčí mužský
- 155- výčep kořalky, výroba likérů
- 156- obchod koloniálním zbožím, obchod střižní
- 157- voskář
- 158- cvočky výroba, hodinář, kůže výkroj, nožíř, obchod střižní, obleky pánské hotové, obuvník, svršků obuvnických výroba, zlatník
- 159- krejčí mužský, obchod železem, obuvník
- 160- harmoniky, klempíř
- 161- obchody s uhlím
- 162- štětkářství
- 165- mlékař, obuvník
- 166- pilníkář
- 167- řezník
- 168- knihař, řezník
- 169- obuvník
- 170- natěrači a malíři písma
- 172- hokynář
- 173- pekař
- 175- barvířství, obuvník
- 177- obchod s uhlím, obuvník
- 178- kůže surové prodej, obuvník, truhlář
- 179- obuvník
- 183- malíř pokojů
- 184- krejčí dámský
- 185- obchod koloniálním zbožím
- 186- obuvník, truhlář
- 187- zahradník
- 188- porculán
- 189- porodní bába, obchod zvěřinou, peří prodej koupě
- 190- hostinec, stavitel
- 191- revizor účtů
- 193- zeměměřič

197- porodní bába
200- krejčí dámský, nožíř, síň módní pro dámy
201- řezník
202- řezník
204- kůže surové výkroj, vyvařování pokrmů
205- obchod s uhlím, papírnictví, sklenář
206- krejčí dámský, modistka, obchod galanterním zbožím, obchod střížní, povoznictví
207- hostinec
208- cukrář, klobouky, kožešník
209- klobouky, kožešník, obchod zvěřinou, obuvník, pekař, prodej rukavic
210- krejčí dámský, obchod koloniálním zbožím, trafika
211- klobouček, obchod galanterním zbožím, obchod střížní, sklad rakví, ústav pohřební
212- hostinec
213- hostinec
214- sklad velocipedů, zámečnick
215- nástroje hudební
216- trafika
220- obchod galanterním zbožím
221- hodinář, síň módní pro dámy, zlatník
222- knihař, krejčí dámský, papírnictví
223- kožešník, mýdlo a voňavky, obstarávání služeb, výčep vína
224- modistka, obchod koloniálním zbožím
225- obchod galanterním zbožím
226- hodinář, obleky pánské hotové, přístroje optické, zlatník
227- krejčí mužský, obchod materiální, obchod střížní, síň módní pro pány
228- krejčí dámský, pekař, rukavičkář, prodej rukavic
229- barvy prodej, holič
230- obchod koloniálním zbožím
231- koželuh, přístroje optické
232- hodinář, kůže výkroj, zasílatel
233- klempíř, zlatník
234- hodinář, krupař, pekař, zlatník
235- obchod galanterním zbožím
236- obchod dřevěným a košíkářským zbožím, provazník

237- krupař, řezník
238- obchod s uhlím
240- uzenář
241- krupař
243- uzenář
244- obchod koloniálním zbožím, obchod zvěřinou
245- obuvník, sklenář
246- krejčí dámský
247- malíř pokojů, mandlování prádla
248- obuvník
249- hostinec
250- bednáři, obuvník
251- truhlář
254- obchod s uhlím, obchod zeleninou, obuvník
257- bednář
258- obstarávání služeb
260- kloboučník, krejčí mužský
261- krejčí mužský, obchod zeleninou
264- obchod zeleninou
268- mlékař
271- zámečnický
272- obchod obilím
273- obchod zbožím koloniálním
274- řezník
275- výčep kořalky, výroba likérů
276- krejčí mužský
278- hostinec
279- stavitel
280- uzenář, vetešník
281- obchod zeleninou
283- malíř pokojů, pekař, pojišťovna
284- hostinec
287- obuvník, řezník
289- krupař, obchod zeleninou, pekař

291- kamnář
296- krejčí dámský
302- hostinec
306- holič
307- krupař
308- krejčí mužský
311- obuvník, uzenář
312- hostinec
313- pekař, řezník
314- obuvník
316- obuvník
322- hokynář
323- řezbář
326- obuvník
328- koželuh
330- truhlář
333- fotograf
335- kolář, obuvník
338- truhlář
340- obuvník, štětkářství
341- hrnčář, kamnář, obuvník
342- sklad rakví, truhlář
343- náčiní kuchyňské, obchod koloniálním zbožím, obuvník, trafika, truhlář
344- hostinec
347- holič, pojišťovna
348- obchod střížní, výčep kořalky
349- hostinec, klempíř, uzenář, zeměměřič
350- kloboučník, krejčí mužský, krupař, modistka, obchod střížní, síň módní pro pány
353- cukrář, holič, hračky, krejčí mužský, květiny umělé, modistka
354- krupař, pekař
355- obchod galanterním zbožím, obchod střížní
356- cukráři, obchod obilím, obuvník
357- holič, obchod sklem, porculán, řezník, sklenář
358- obchod koloniálním zbožím

- 359- krejčí mužský, kůže výkroj, obchod střížní, obuvník, řezbář, síň módní pro pány
- 361- krejčí dámský, síň módní pro dámy
- 362- hokynář, nábytek
- 363- kotlár
- 364- obuvník
- 365- porodní bába
- 366- nábytek, truhlář
- 371- zahradník
- 372- máslo prodej, obchod zeleninou
- 373- nábytek
- 374- truhlář
- 382- zahradník
- 383- lázně, mlynář
- 387- mlynář
- 388- mlynář
- 389- mlynář
- 396- kolář, mlynář, strojů mlýnských výroba
- 397- hostinec
- 398- kovář

Úřady

11- c.k. okresní hejtmánství, c.k. krajský soud, c.k. finanční ředitelství v Táboře, c.k. poštovní úřad Tábor, c.k. hlavní berní úřad, c.k. hlavní tabáková továrna, c.k. okresní četnické velitelství

Peněžní ústavy

3,4- Městská spořitelna v Táboře

10- Občanská záložna Táboře

Filiálka Živnostenské banky pro Čechy a Moravu

Okresní záložna hospodářská v Táboře

Duchovní správa

Děkanský chrám Páně

Kláštevní kostel

Hřbitovní kostel

Špitální kostel

Školství

149- Chlapecká měšťanská škola trojtřídní

Školní c.k. vyšší gymnázium, c.k. státní reálka, královská česká hospodářská akademie

261- Měšťanská škola dívčí trojtřídní

Zimní hospodářská škola,

Průmyslová škola pokračovací

Gremiální obchodní škola pokračovací

Celkem popisných čísel – 254

Celkem služby - 469

Restaurace, hostince - 22

Služby v roce 1923 (První republika)

- 1- Městský úřad, Městský policejní úřad, Městské muzeum, dámské krejčovství
- 2- Městská knihovna, veřejná čistírna, dámské krejčovství
- 5- hostinec, koloniální zboží, nádobí hliněné, trafika, rukavičkář
- 6- Nemocenská pokladna soukromých úředníků a zřízců v Praze – místní úřadovna v Táboře, mydlář
- 7- Státní zastupitelství, Okresní správa politická, nábytek a sklady
- 8- časopis Český jih, knihtiskárna
- 9- notář
- 12- uzenář
- 13- střižní zboží
- 14- koloniální zboží, ovoce, peří, psací stroje, trafika, krejčí
- 15- koloniální zboží velkoobchod
- 16- advokát, hostinec, obuv sklad, zemědělec
- 17- galanterní potřeby, knihkupectví, papírnictví
- 18- hostinec, koloniální zboží, rybářské náčiní
- 19- kamna železná, nosiče traverzy, železářské zboží
- 20- hokynářství, koloniální zboží, střižní zboží, holič, malíř pokojů, zlatník a hodinář
- 21- Velitelství četnického oddělení v Táboře, střižní zboží, uzenář
- 22- materialista, kožešník, natěrači a malíři písma
- 23- řezník
- 25- kamnář, mechanik, veřejný posluha
- 26- obuvník
- 28- hokynářství
- 29- cukrář, dámské krejčovství
- 31- porodní asistentka, malíř pokojů
- 32- řezník
- 33- dámské krejčovství
- 35- trafika, klempíř, obuvník
- 36- Česká církev pravoslavná
- 38- koloniální zboží

- 39- dámské krejčovství, truhlář
- 46- papírnictví, knihař
- 47- hostinec, klempíř, pokrývač, veřejný posluha
- 54- hostinec, malíř pokojů
- 55- advokát, hokynářství, cukrář
- 56- krejčí, obuvník
- 57- řezník
- 58- kamnář, obuvník
- 59- nábytek americký, truhlář
- 61- krejčí, obuvník, pekař
- 62- Hudební škola města Tábora
- 63- porodní asistentka
- 64- šicí stroje, obuvník
- 67- kominík
- 68- obuvník
- 69- pohřební ústav
- 71- řezník
- 73- prádelna a žehlárna
- 75- kartáčník
- 77- Obecná škola chlapecká, Měšťanská škola chlapecká, Všeobecná živnostenská škola pokračovací, Odborná škola pro kovopracovníky, stavitel
- 83- obuvník
- 85- obuvník
- 88- malíř pokojů
- 91- obuvník
- 94- obuvník
- 95- kožešník
- 96- hostinec
- 98- koloniální zboží, smíšené zboží, obuvník
- 99- koloniální zboží, obuvník, štukatér
- 100- krejčí, obuvník, pekař, vyšivačky
- 101- odpadky
- 102- krejčí, zprostředkování služby
- 103- šicí stroje, trafika, dámské krejčovství, mechanik

- 105- holič, voskář
- 106- vinárna
- 107- pekař, řezbář
- 108- košíkářské zboží, košíkář, obuvník, vetešnictví
- 109- koloniální zboží
- 110- hokynářství, obuvník
- 111- kartáčník
- 113- likéry výroba a prodej, vinárna
- 115- kůže a obuvnické potřeby, sukna, krejčí, řezník
- 116- cukrář, mlékař, řezník
- 118- telefony domácí, elektrotechnik
- 119- náhrobní kříže železné, natěrači a malíři písma, obuvník, pekař
- 120- krejčí, prádelna a žehlárna, truhlář
- 121- obuvník, řezník
- 122- koloniální zboží
- 123- koloniální zboží
- 124- hokynářství, dámské krejčovství, řezník
- 125- obuvník
- 127- pivovar
- 126- dámské krejčovství
- 130- truhlář
- 131- malíř pokojů
- 134- dámské krejčovství
- 135- časopis Nový směr, mlékař, modistka, truhlář
- 137- krejčí, řezbář
- 138- hostinec
- 139- dámské krejčovství
- 140- kůže a obuvnické potřeby, trafika, dámské krejčovství, mlékař, veřejný posluha, řezník
- 142- bednář, dámské krejčovství
- 143- hokynářství, dámské krejčovství, malíř pokojů, obuvník
- 144- dámské krejčovství, modistka, obuvník
- 145- prádlo šití
- 148- bednář

149- krejčí
152- krejčí
154- kůže syrové koupě, peří, zvěřina, obuvník
155- střížní zboží, telefony domácí, elektrotechnik
156- kamna železná, rybářské náčiní, železářské zboží
157- košíkářské zboží, dámské krejčovství, prádlo šití
158- galanterní potřeby, krejčovské potřeby, zlatník a hodinář
159- řezník
160- holič
161- uhlí, nožič
162- kartáčník
164- dámské krejčovství, obuvník
165- kapelník, prádlo šití
166- krejčí, obuvník
167- řezník
169- natěrači a malíři písma
170- kůže syrové koupě, peří, dámské krejčovství, obuvník
172- porodní asistentka, mlékař
173- holič, pekař
175- barvírna látek, chemická čistírna
176- obuvník
177- uhlí
178- hokynářství, krejčí
179- obuvník
180- krejčí, mlékař, obuvník
182- kominík
184- dámské krejčovství, krejčí
185- obuvník
187- zahradník
188- modistka
189- dámské krejčovství, krejčí
190- hostinec
194- krejčí
195- obuvník

- 197- malíř pokojů
- 198- obuvník
- 200- dámské krejčovství
- 202- řezník
- 203- kůže syrové koupě, peří
- 205- obuvník
- 206- galanterní potřeby, koloniální zboží, krejčovské potřeby, lahůdkářství, linoleum, minerální vody, vinárna, vodovody
- 207- keramické ozdobné předměty, kuchyňské nářadí, skleněné zboží, zrcadla, sklenář
- 208- vodoměry, klempíř
- 209- zvěřina, dámské krejčovství, kožešník, nožír, pekař, zasílatel
- 210- galanterní potřeby, střižní zboží
- 211- keramické ozdobné předměty, kuchyňské nářadí, skleněné zboží, zrcadla, kožešník
- 212- lékař, lékárna, hostinec, koloniální zboží, stavitel
- 213- hostinec
- 214- zámečnick
- 215- dámské krejčovství
- 216- tabák hlavní sklad, dámské krejčovství, mandl
- 220- linoleum
- 221- zlatník a hodinář
- 222- knihkupectví, papírnictví, knihař
- 223- porodní asistentka, ovoce, semena
- 224- Moravská agrární a průmyslová banka filiálka v Táboře
- 225- galanterní potřeby, koberce, minerální vody, vinárna
- 226- střižní zboží, optik
- 227- Divadelní a koncertní kancelář, pánský konfekce, trafika, krejčí
- 228- pekař
- 229- materialista, holič
- 230- koloniální zboží velkoobchod, koloniální zboží
- 231- kůže a obuvnické potřeby
- 232- dámská konfekce, dámské krejčovství, kapelník, zlatník a hodinář
- 233- kosmetické přípravky, papírnictví
- 234- zlatník a hodinář
- 235- fotografické potřeby, zlatník a hodinář

236- košíkářské zboží, ryby, rybářské náčiní, provazník
237- kůže a obuvnické potřeby
238- řezník
239- pekař
240- uzenář
241- prádelna a žehlárna
243- uzenář
245- natěrači a malíři písma, obuvník
247- obuvník, prádelna a žehlárna, prádlo šití
248- krejčí, prádelna a žehlárna
249- hostinec
250- obuvník
252- mandl
253- krejčí
254- uhlí, obuvník
255- porodní asistentka, dámské krejčovství, truhlář
256- masérka
257- bednář, obuvník
258- časopis Stráž na Táboře, dámské krejčovství
259- krejčí
260- obuvník
261- truhlář
262- krejčí, zámečník
268- mlékař, obuvník, sklenář
270- dámské krejčovství
271- drátěné pletivo, soustružník
272- obchod s obilím
274- řezník
275- likéry výroba a prodej, vyšíváčka
277- dámské krejčovství, kapelník
280- mlékař, řezník, uzenář
281- dámské krejčovství
283- pekař, truhlář
284- sušené houby

287- krejčí, řezník
290- obuvník, pekař
291- krejčí
292- krejčí
293- obuvník, truhlář
294- porodní asistentka
295- kartáčník
298- mlékař
300- krejčí
301- pekař
302- hostinec, krejčí
305- Římsko-katolický děkanský úřad
306- Důchodkový kontrolní úřad, koloniální zboží
307- řezník
310- dámské krejčovství
311- hokynářství, dámské krejčovství, krejčí
312- hostinec
313- pekař
314- dámské krejčovství, obuvník
315- Městský sirotčinec a opatrovna
316- hokynářství, obuvník
318- knihař
322- koloniální zboží
329- záclony, čalouník, rukavičkář
330- obuvník, truhlář
331- sklenář
335- dámské krejčovství, krejčí, obuvník, soustružník
337- obuvník
338- dámské krejčovství
339- obuvník
340- holič, obuvník
341- obuvník
342- natěrači a malíři písma
344- hostinec

- 345- Lužnický elektrářenský svaz, smíšené zboží, dámské krejčovství
- 346- Cejchovní úřad, hostinec
- 347- advokát, stavitel, zlatník, hodinář
- 348- obchod s obilím
- 349- hostinec, koloniální zboží, ovoce, semena, dámské krejčovství, řezník, uzenář
- 350- Správa státního stavebního okresu, Úřadovna okresního školního výboru, Vojenská evidence, Evidence katastru daně pozemkové, Okresní správní komise v Táboře, Okresní hospodářská záložna, knihkupectví, papírnictví, střížní zboží, trafika, mlékař, obuvník
- 351- Okresní finanční ředitelství, Technická finanční kontrola, lékař, advokát, koberce, linoleum, střížní zboží, kloboučník, knihtiskárna
- 353- hračky, kuřácké potřeby, květiny umělé, pánská konfekce, rybářské náčiní, cukrář, deštníkář, fotograf, krejčí, učitel řečí
- 354- advokát, galanterní potřeby, linoleum, pánská konfekce, střížní zboží, holič
- 355- Městská dívčí odborná škola živnostenská a rodinná, koloniální zboží, střížní zboží, zlatník a hodinář
- 356- lékař, cyklistické potřeby
- 357- Berní úřad, lékař, koberce, krejčovské potřeby, linoleum, střížní zboží, holič
- 358- kamna železná, keramické ozdobné předměty, koloniální zboží, kuchyňské nářadí, železářské zboží, stavitel
- 359- Berní správa, advokát, koberce, střížní zboží, dámské krejčovství, krejčí, kožešník, modistka, řezbář
- 361- porodní asistentka
- 362- hokynářství, obuvník, truhlář
- 363- autooprava
- 364- hostinec, zpěvné ptactvo, obuvník, truhlář, vycpávání zvířat
- 365- Okresní ústav pro zprostředkování práce, Okresní stravovna, zprostředkování služby
- 366- Městské lázně
- 367- truhlář
- 370- obuvník
- 371- zahradník
- 377- mlýn
- 378- zemědělec
- 380- zahradník
- 382- zahradník

383- mlýn
386- zemědělec
387- mlýn
388- mlýn
389- mlýn
393- hostinec
395- krejčí
396- mlýn, pily
397- pojišťovna Praha, hostinec
398- dámské krejčovství, kolář
399- obuvník

Celkem popisných čísel – 268

Celkem služeb - 574

Restaurace, hostince - 19

Služby v roce 1966

- 1- muzeum revolučních hnutí
- 3- MěNV
- 5- restaurace U lichviců, ředitelství RaJ
- 8- sklad MTZ
- 9- poštovní úřad, advokátní pokladna, zubní oddělení OÚNZ
- 10- poštovní úřad, advokátní poradna, zubní oddělení OÚNZ
- 11- ONV Tábor, okresní zemědělská správa
- 12- cukrovinky, cukrárna
- 13- ovoce, zelenina, závodní klub Elektroizola
- 14- tabák
- 16- restaurace U Iva, přednáškový sál KSČ
- 17- maso, uzeniny
- 18- potraviny
- 22- Jihočeský podnik pro údržbu památek, drogerie
- 23- součást muzea
- 43- okresní soud
- 44- okresní vojenská správa
- 45- základní škola
- 47- školní jídelna, družiny
- 64- LŠU
- 94- sklad prodejny Pramen
- 104- služba LD invalidů, čistírna peří
- 106- LŠU
- 107- prodejna mléka a pečiva
- 108- prodejna mléka a pečiva
- 118- řeznictví
- 122- prodejna potravin
- 123- prodejna potravin, služba LD invalidů
- 127- JČ Pivovary, JČ Fruta, galerie a vyhlídková věž
- 155- archiv ONV

156- státní sklad
157- prodejna domácí dílna, JIPRO – lidové výrobní družstvo
158- prodejna textilu
175- čistírna
182- bývalá synagoga – sklady
187- zahradník
206- potraviny, Snaha – opravy a výroba obuvi
207- rámování obrazů, zasklívání
209- zemědělské přebytky
210- bazar
211- sklo, porcelán
212- okresní správa VB
218- ovoce, zelenina
220- cukrovinky, cukrárna
222- kadeřnictví
223- deratizace, dezinfekce
224- prodejna textilu, sběrna prádelny
225- okresní myslivecké sdružení
229- sběrna a opravy punčoch
233- sběrna čistírny
234- DIT – kancelář služeb
236- antikvariát, okresní správa VB
249- restaurace a společenské středisko Střelnice
273- zubní oddělení OÚNZ
275- sklady
286- lázně
297- děkanský kostel
346- admin. Čs. St. Statků
348- sekretariát OV KSČ
349- potraviny, část ONV
350- potraviny, dětské oděvy, tabák
351- lékárna, kuchyňské a domácí potřeby
353- divadlo
354- holičství, papírnictví

355- klenoty, hodiny, potraviny

356- Svazarm

357- oděvy, klobouky, kožešiny

358- SČSP, kuchyňské a domácí potřeby

359- oděvy, textil, prádlo

Celkem popisných čísel – 69

Celkem služeb - 107

Restaurace , hostince – 3

Služby v roce 1974

- 1- muzeum
- 2- MěNV
- 3- MěNV
- 5- restaurace U Lichviců, ředitelství RaJ
- 6- v zadním traktu veřejného WC
- 7- klubovny PO
- 9- poštovní úřad, advokátní poradna, inkasní středisko, zubní oddělení OÚNZ
- 10- poštovní řad, advokátní poradna, inkasní středisko
- 11- ONV Tábor, Čs. Svaz včelařů, pečovatelská služba, zdravotní středisko
- 12- cukrárna
- 13- provozovna služeb
- 14- ovoce zelenina, tabák
- 15- SSM – administrativní místnost, shromažďovací místnost
- 16- restaurace U Iva
- 17- maso – uzeniny
- 18- potraviny- prodejna, OÚNZ – zubní protézy
- 19- administrativní jednotka geodézie, sklad n.p. Nábytek
- 20- trafostanice, sklad nábytku, sklad papíru, místnost SSM
- 21- drogerie
- 22- geoindustria, admin. Jednotka Instruktu
- 23- el. Rozvody pro muzeum
- 31- MěNV
- 43- okresní soud
- 44- okresní vojenská správa
- 45- základní škola
- 47- část školní jídelny
- 54- pomocné provozy muzea
- 55- pomocný skladovací prostor
- 62- LŠU

- 63- sklady archeologů
- 78- mateřská škola, státní notářství, okresní prokuratura
- 98- sklad Krytana Tábor
- 104- čistírna peří
- 107- sklady Jednoty
- 108- sklady pekáren, aranžovna
- 113- dílna muzea
- 114- dislokovaná část muzea
- 115- čs. Zahrádkářů
- 118- prodejna mléka
- 121- sklad prodejen Pramen
- 122- prodejna Jednoty
- 123- mlékárna, mandlování prádla, dílna Svazarmu
- 126- podnikové bydlení (bydlení), galerie vyhlídková věž
- 127- JČ Pivovary, galerie Bechyňská brána
- 131- sklad
- 155- archiv ONV- kanceláře
- 156- sklad textilu Č. B.
- 157- prodejna domácí dílna, sklad družstva provazníků
- 158- prodejna textilu Č.B.
- 159- sklad košíkářů a provazníků
- 174- provozovna služeb
- 182- skladovací prostor
- 206- prodejna potravin, prodejna Snaha – kožené zboží, opravna obuvi Snaha
- 207- prodejna zahradnických potřeb
- 208- sklad n. p. Zdar
- 209- zemědělské přebytky – prodejna, bufet
- 210- prodejna Orient n. p. klenoty
- 211- sklo –porcelán
- 212- okresní správa VB
- 220- cukrárna
- 221- prodejna upomínkových předmětů
- 222- kadeřnictví
- 223- klub důchodců

- 224- sběrna prádelny, partiová prodejna textilu
- 226- sklad textilu Č. Budějovice, čs. Svaz holubářů
- 228- Zverimex – prodejna
- 229- prodejna kožeděl. a gum. Podniku, se sběrnou oprav punčoch
- 230- partiové zboží
- 232- klenoty – partiové zboží
- 233- sběrna čistírny
- 234- prodejna DITA, administrativní zařízení služeb, inzerce
- 236- antikvariát, administrativní jednotka
- 247- včelaři, KD
- 249- restaurace, vinárna, společenské středisko Střelnice
- 273- zubní oddělení OÚNZ
- 275- sklady
- 286- lázně
- 296- sklad CO
- 297- děkanský kostel
- 311- část provozu hostince
- 346- admin. Čs. St. Statků
- 348- sekretariát OV KSČ
- 349- chléb, pečivo, ovoce, zelenina, část ONV, prodejna Supraphon
- 350- mléko, oděvy, tabák
- 351- lovecké potřeby, lékárna
- 353- městské divadlo, výstavní sň
- 354- holičství, papírnictví
- 355- potraviny, klenoty
- 356- zelenina Č. B. – semena, Český svaz invalidů, Svaz protifašistických bojovníků
- 357- kožešiny
- 358- domácí potřeby, partiová prodejna
- 359- prodejna textilu, archiv knihovny

Celkem popisná čísla– 92

Celkem služby - 146

Restaurace, Hostince- 4

Služby v roce 1997

- 1- muzeum, infocentrum
- 2- Radniční vinárna
- 3- městský úřad
- 5- restaurace Beseda
- 6- městský úřad – matrika
- 7- fotografie
- 8- fotografie
- 9- pošta, soukromá stomatologická ordinace
- 10- pošta, soukromá stomatologická ordinace
- 11- městský úřad, český červený kříž
- 12- cukrárna
- 13- sport
- 14- kožená galanterie
- 15- vavex, internet
- 18- výrobce kuchyňských linek
- 19- elektro
- 20- občerstvení u Kalicha, pivní sklípek u Kalicha, bazar s.r.o.
- 21- zlatnictví Bohemia
- 25- restaurace
- 28- Habitat- bytové doplňky
- 32- Josef Čadil – koňský řezník
- 34- sklad nábytku
- 36- Pamětní deska Václavu Křížíkovi
- 39- Okresní veterinární správa, Česká obchodní inspekce
- 42- veterinární lékař
- 44- Ředitelství husitského muzea, BOS – Bílkova obchodní společnost s.r.o.
- 45- základní škola
- 47- školní stravovna
- 50- kadeřnictví Nad'a
- 54- Žralok
- 55- hostinec U Ušáka
- 61- Billiard Bar

- 62- ZUŠ Oskara Nedbala
- 71- ubytování v soukromí
- 100- bazar Quatro – zastavárna
- 102- ASM s.r.o. – počítače a příslušenství
- 103- Dvoram s. r. o. – provoz, montáže LPG
- 104- Ateliér architektury Šimeček
- 105- prodejna hraček
- 107- ubytování
- 108- advokátní a komerční kancelář, A5 sport
- 109- Stavební bytové družstvo Tábor, Wustenrot, Julius Meisel – prodej porcelán, keramika
- 116- Elektroexpres – el. Instalační práce
- 117- R. St. SERVIS, s.r.o. – zdravot. Technika
- 118- Galerie K
- 119- Samorosty galerie
- 120- Fair play club
- 122- Jantar – suvenýry
- 123- zlevněné zboží
- 125- sport EDER
- 126 – galerie vyhlídková věž
- 129- Caffè bar
- 131- oděvy z druhé ruky, karosářské práce K+M
- 137- galerie Lucina
- 143- bar U kašny
- 154- Blues bar
- 156- Šikro – potraviny zelenina, Státní archiv v Táboře
- 157- bistro NIPO
- 158- Hasso – móda
- 159- pizzerie
- 173- computer
- 181- vinárna
- 206- Otavan – oděvy, Bonet – obuv, Sirena – boutique, drogerie, Severka – potraviny
- 208- Nova, Galerie – boutique
- 209- Adidas

- 210- Orient – zlatnictví
- 211- SMW – banka a.s.
- 212- policie ČR
- 220- J. Řeřicha ubytování, Antik – Skala s.r.o. – starožitnictví
- 221- H a V hračkářství
- 222- knihkupectví, Danuše – nadměrné oděvy
- 223- zlatnictví – Aureta Praha
- 224- Casino, herna, bar
- 225- ovoce, zelenina, květiny
- 226- M. Kraftová – projektová práce, M Kraft – stavební rozpočty a výrobní kalkulace, oční optik
- 227- sklad prodejny NELA, NELA – drogerie
- 228- bytový textil
- 229- Spon – bistro
- 230- Safina – zlatnictví
- 231- pracovní úřad, partiové zboží
- 232- KB
- 233- Anamia – relaxační hudba, esoterická, vážná hudba, kosmetický salón – Tilia
- 234- boutique – fa Vlasta Koreisová, potraviny Racio
- 235- antikvariát, knihkupectví – Bastion- galerie
- 236- Archys, CK – Fu – tour
- 238- Komos – velkoobchod s textilem
- 244- GRAMŽMA ateliér – obrazy, plastiky, grafika, lidová tvorba
- 246- KOSMOS – velkoobchod s textilem
- 247- kuriozity, vetešnictví
- 250- bistro U Mannů
- 251- dřevo pro radost
- 254- cyklo – kola
- 256- Forbes Trade s. r. o. servisní středisko Roudnice n. Labem pobočka Tábor
- 259- Ing. Zadražil kancelář, obchod s uhlím a dřívím
- 263- rehabilitace, masáže Z. Kulha, kadeřnictví – půjčovna paruk, vinárna U Markéty
- 267- kadeřnictví, cestovní kancelář PET – tour
- 268- J. Pelikán – zakázkové práce truhlářské
- 278- Chio Bohemia a.s.

- 281- NIKOL- půjčovna svatebních šatů
286- Táborský kalich – pivovar, Česká pravoslavná kaple Svatého Kříže
295- Antikvy
297- kostel
298- pošta, soukromá stomatologická ordinace
307- pivní bar U Havrana
310- U dvou koček, restaurace
328- textové informační systémy BYLL RESEARCH
340- mateřská škola
345- vinárna Pod věží
348- IPB
349- Marina – caffe, Bonton – hudebniny
350- tabák – U Marešů, Okresní úřad Tábor, Maja – oděvy
351- Boty, botky, botičky, lékárna U Bílého jednorozce
353- divadlo O. Nedbala
354- Galanterie, kožené zboží – Mustang, ECO – poradenská kancelář, ECO REAL
Realitní kancelář, RM – systém, servis – computer
355- Sport plus, hračky, oděvy
357- Československá obchodní banka
358- Komero s.r.o. – brokerský dům, Česká kooperativa, družstevní poj. a.s., Bia seven
s.r.o., Ekotest Tábor, hlídací služba, obchod s cennými papíry, Mediatrade – reality Tábor
s.r.o., daňový poradce – ing. Petr Klusák
359- Beta CR – sklo, keramika, Mercedes – Benz
611- uzeniny, dětské zboží
631- computer complete servis, jeans moda

Celkem popisných čísel – 121

Celkem služby - 165

Služby v roce 2008

- 1 Husitské muzeum - stará radnice
- 2 Info centrum města Tábor
- 3 Městský úřad
- 5 Beseda
- 6 Městský úřad matrika
- 7 MP 7 cafe bar
- 8 restaurace Pod věží
- 9 Česká pošta
- 10 Masážní studio
- 11 Městská policie
- 12 Cukrárna Zlaté Slunce
- 13 Caffé bar
- 14 Antikvity
- 15 taneční studio Sarah
- 15 Modré z nebe
- 15 Campanula herna bar
- 16 Budvarka
- 17 Havana bar
- 18 cafe snack bar
- 18 Teta drogerie
- 20 Hotel Nautilus
- 20 Restaurant Goldie
- 21 Vivienne
- 21 Škochův dům
- 25 Restaurace U Kalicha
- 28 Tattoo stodio Hatumoa
- 29 Rodinná poradna, Phdr Jan Veselý
- 29 Ordinace praktického lékaře - Mudr Jana Šimková
Eroutherm - komplexní služby v energetice, dodávky zařízení, studie a
poradenství
- 29 Prodej norm
- 29 Ekis Energetické konzultační a informační středisko
- 31 U Červeného koně
- 32 Koňské řeznictví
- 42 Veterinář
- 43 Okresní soud
- 44 Husitské muzeum depozitář bývalý klášter
- 45 ZŠ 1
- 54 Galerie u Radnice
- 62 Hudební škola Oskara Nedbala
- 63 Modrá Růže restaurace pension
- 72 Cukrárna Zlaté Slunce
- 101 English centre
- 102 Flowers květinářství
- 103 Lékárna
- 103 Sneko - plastová okna
- 104 Ateliér architektky (bytové a občanské stavby)
- 105 Aska architektonické studio
- 106 Restaurace na schůdkách
- 107 Pension bar Alfa
- 108 Bydlení doma realitní kancelář

108 Bydlíme doma cz realitní kancelář
109 Stavební bytové družstvo
113 Štukatérství
114 Aritus centrum pro odhrožené drogou
114 Galerie centrum Aritus
115 Solární studio
116 Elex elektroinstalca, drobné bytové úpravy
117 Módní studio
119 Kosmetický salon sedmikráska
121 Sinop multimediální aplikace
123 Snackbar
123 Řeznictví
125 Goldwell - hodinářství
126 Elis kadeřnické studio
126 exekutorský úřad
129 Skate Shop and Snow
140 Galerie současného umění
140 Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva
140 Rodičovské centrum
140 Centrum regenerace masáže
148 Tex shop - second hand
155 OG galerie Poslanecká kancelář parlamentu ČR
156 Šikro Potravina Zelenina
157 Restaurace U Marušky
158 Pekařství u Ševčíků
159 Cafe Pizzeria
160 H+D trafika
161 pension Jana
171 Cukrářství
173 Peška a Brtna - Computer service
189 Pension Karel Bican
190 Dodávka a montáž stavebních konstrukcí
193 Malířství a natěračství Ivan Jalovecký
199 ZŠ Bernarda Bolzana + Youth Hostel
206 Zea clasic oblečení
206 Kinga etno style
207 Knihařství
207 AZ bydlení realitní kancelář
208 Galeri Boutique
209 Kooperativa
209 New Shool jazyková škola
210 Zlatnictví
211 Ober bank
212 Policie
214 Restaurace u Divadla
220 Cukrárna a ubytovna
221 Maple oblečení
222 Modní textil a oděvy
223 Remax reality
224 Macao herna bar
225 Pikola Styl bytové doplňky
226 Oční optik
227 Hračky
228 Thajské Bistro

229 Zlatnictví
230 Vetešnictví Trejbal
231 Pension
231 restaurace NA LOUŽI
232 Jazyková škola Skřivánek
232 ILLY Cukrárna
234 Tukana výtvarné potřeby Lukáš Benc
236 Zlatnictví
236 Archisrevolution
236 Sklep bar
236 Blues bar
244 Galerie za vrátky
245 Kadeřnictví
250 Centrum ekologické výchovy
254 Vinotéka u Zeleného Stromu
259 Obchod s uhlím a dřívím
263 Hospoda U Markéty
263 Rehabilitace masáže
267 Pet Tur cestovní kancelář
274 Pension u Husičky
282 Pension na Hradbách
287 Restaurace u Ještěrky
289 Jazz Galery
293 Jazyková škola - SOŠ řemesel a služeb
294 Judr. Pavel Šonta advokát
296 Bazar pod věží
297 Děkanský kostel - katolický
302 ČT televize
306 Stylový nábytek
306 Advokát Judr. M Tenkl
307 Antig Galerie
310 Restaurace U Dvou Koček
330 Centrum služeb starého města
331 Architekt projektant Martin Jirovský
331 Kadeřnictví Lady
335 Kadeřnictví - Salon Wawe
337 Tesařství
340 Mateřská škola
348 ČSOB
348 Papírnictví
348 Videopůjčovna Vacula
350 Maja dámské oděvy
350 Krajská hygienická stanice jihočeského kraje
351 Lékárna U Bílího Jednorozce
353 Divadlo Oskara Nedbala
354 Sport plus Nike
354 Sport plus Adidas
355 Zlatnictví
356 Killtec oblečení
356 Tornado oblečení
357 GE Mony bankk
357 ČSOB pojišťovna
358 Restaurace Bart
358 Second hand Active

358 Digi Shop
358 Ubytovací Služby svačina Václav
358 Finančnictví Picková
358 Okresní výbor ČSSD
358 Daňoví poradce
358 Advokát Judr.Ivo Švecl
358 Advokát Judr. Jošt Žalda
359 Axis optic
359 Seneca textil
364 Dům dětí a mládeže
468 Společenský dům Střelnice
509 Restaurace u Švejka
554 Architektonický AT Star
611 Koruna pralines cukrárna
611 Dětské prádlo
611 Bazar u Střelnice - Michael Geleta
631 Zoo Hoby Rybolov
631 Výprodej voj. Materiálu
1623 SOA Města Tábora
2855 Kulíkova kavárna
3037 OREA hotel Dvořák
100/19 Spar Hák
136/134 Spinattic
235/236 Antikvariát
ICO
45057559 Hudy sportovní oblečení
126 Husitské muzeum - brána hradu Kotnov
Kleopatra Night club
254 Galerie Vodárenská věž
73 U Lípy - Museum fotogalerie

Celkem popisných čísel - 146

Celkem služby – 187

Smlouva o vypůjčce
Digitální technické mapy města Tábora

Článek 1

Půjčitel	
Název	Město Tábor, odbor rozvoje, Žižkovo nám 2, 390 15 Tábor
Kontaktní osoba	Michael Vrba
Telefon, fax	381 486 205
e-mail	michael.vrba@mu.tabor.cz

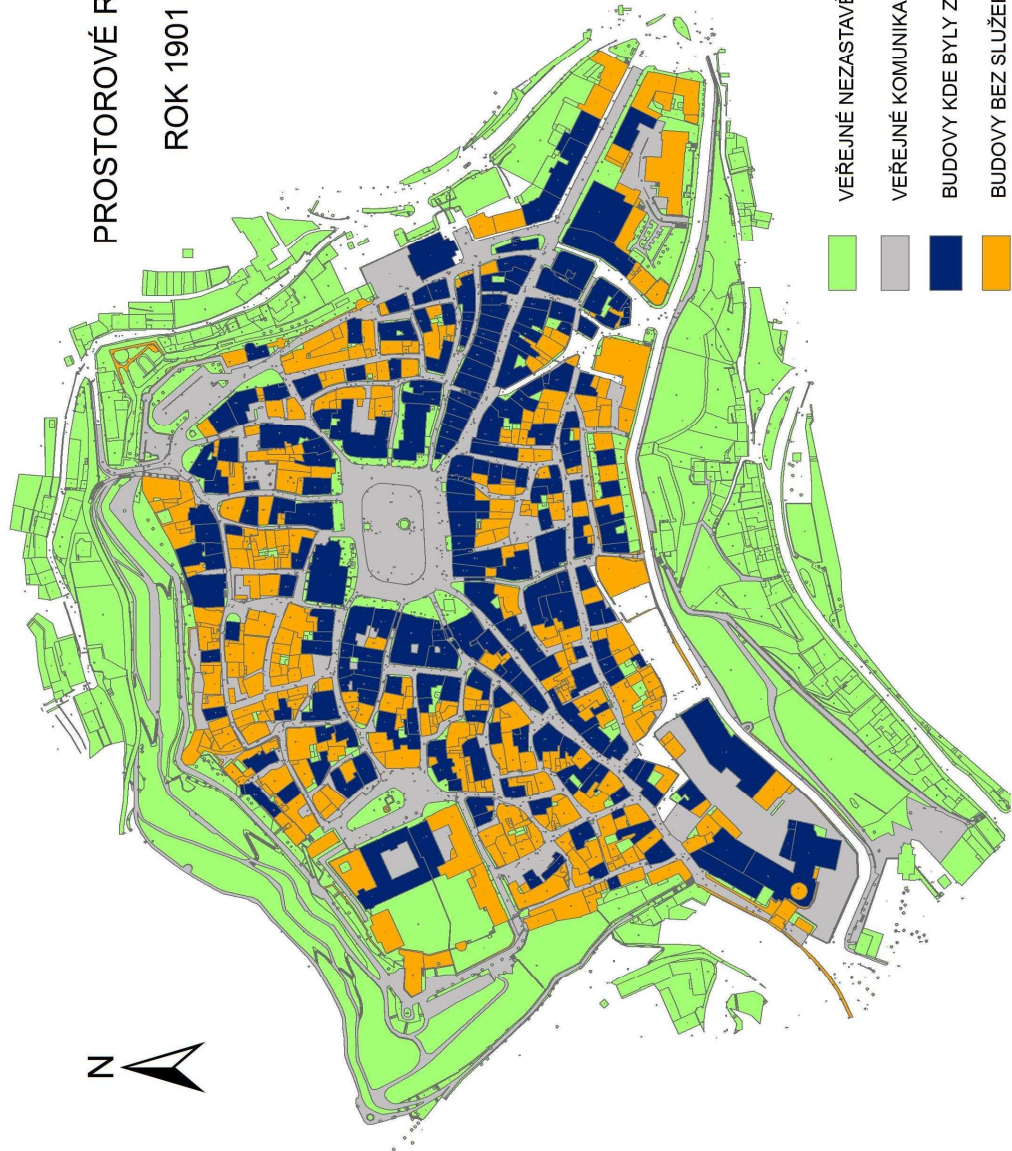
Vypůjčitel	
Název firmy	Libor Šmíd
Kontaktní osoba	Libor Šmíd
Telefon, fax	
e-mail	l.smid@centrum.cz

Článek 2
Předmět výpůjčky

Digitální technická mapa města v rozsahu		
Historické centrum		
Obsah předávané dokumentace	Soubory	Tabor.dgn
	Médium (disketa, CD, Zip)	e-mail
	Tiskové výstupy (měřítko)	
Vypůjčeno pro účely	Diplomová práce	

PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V TÁBOŘE

ROK 1901

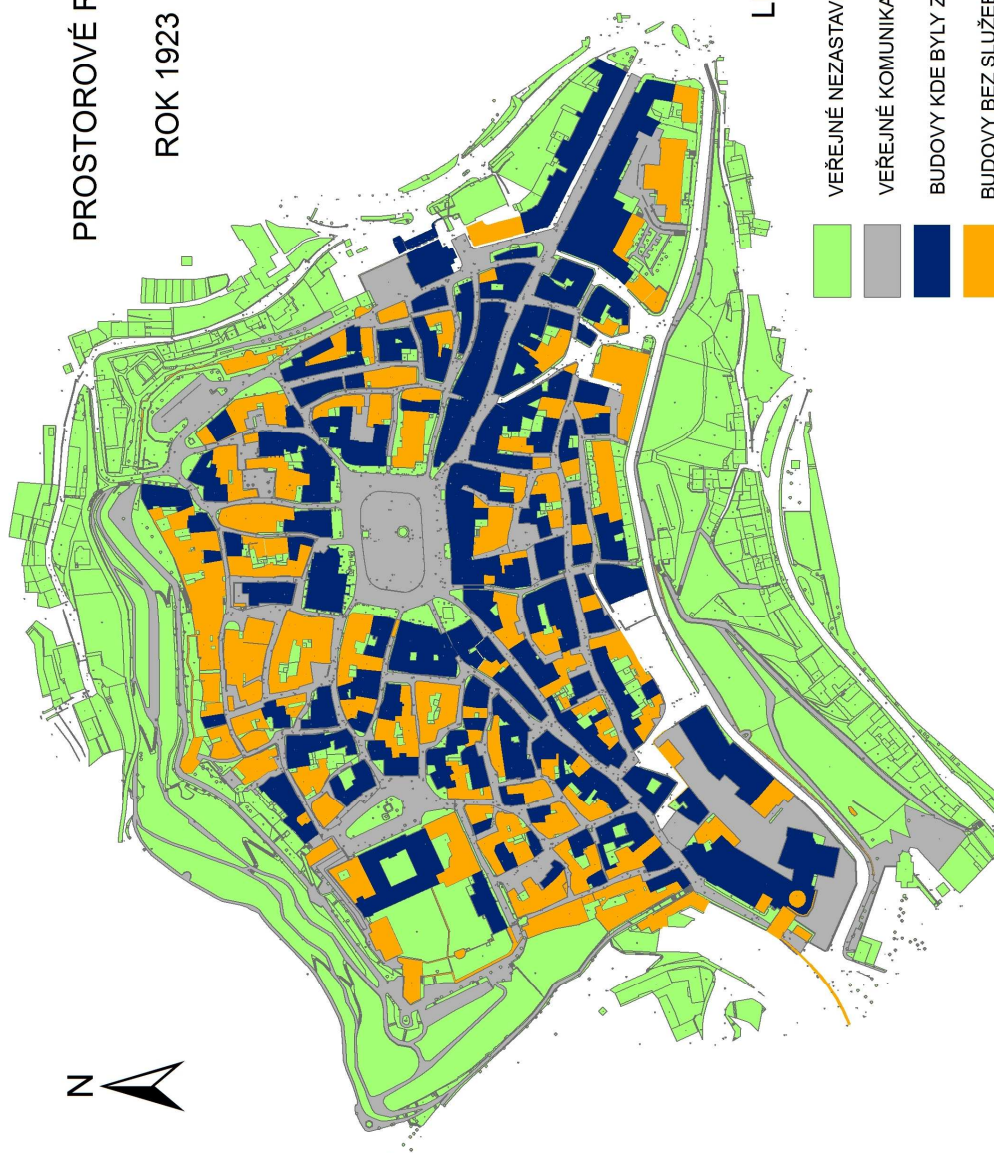

LEGENDA

- VEŘEJNÉ NEZASTAVĚNÉ PROSTORY - PÁRKY A VOLNÁ PROSTRANSTVÍ
 - VEŘEJNÉ KOMUNIKACE
 - BUDOVY KDE BYLY ZJIŠTĚNY SLUŽBY
 - BUDOVY BEZ SLUŽEB
- Autor: Libor Šmíd

PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V TÁBOŘE

ROK 1923

LEGENDA

- VEŘEJNÉ NEZASTAVĚNÉ PROSTORY - PARKY A VOLNÁ PROSTRANSTVÍ
 - VEŘEJNÉ KOMUNIKACE
 - BUDOVY KDE BYLY ZJIŠTĚNY SLUŽBY
 - BUDOVY BEZ SLUŽEB
- Autor: Libor Šmíd

PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V TÁBOŘE

ROK 1966

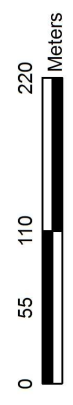

LEGENDA

- VEŘEJNÉ NEZASTAVĚNÉ PROSTORY - PARKY A VOLNÁ PROSTRANSTVÍ
 - VEŘEJNÉ KOMUNIKACE
 - BUDOVY KDE BYLY ZJIŠTĚNY SLUŽBY
 - BUDOVY BEZ SLUŽEB
- Autor: Libor Šmíd

PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V TÁBOŘĚ

ROK 1974

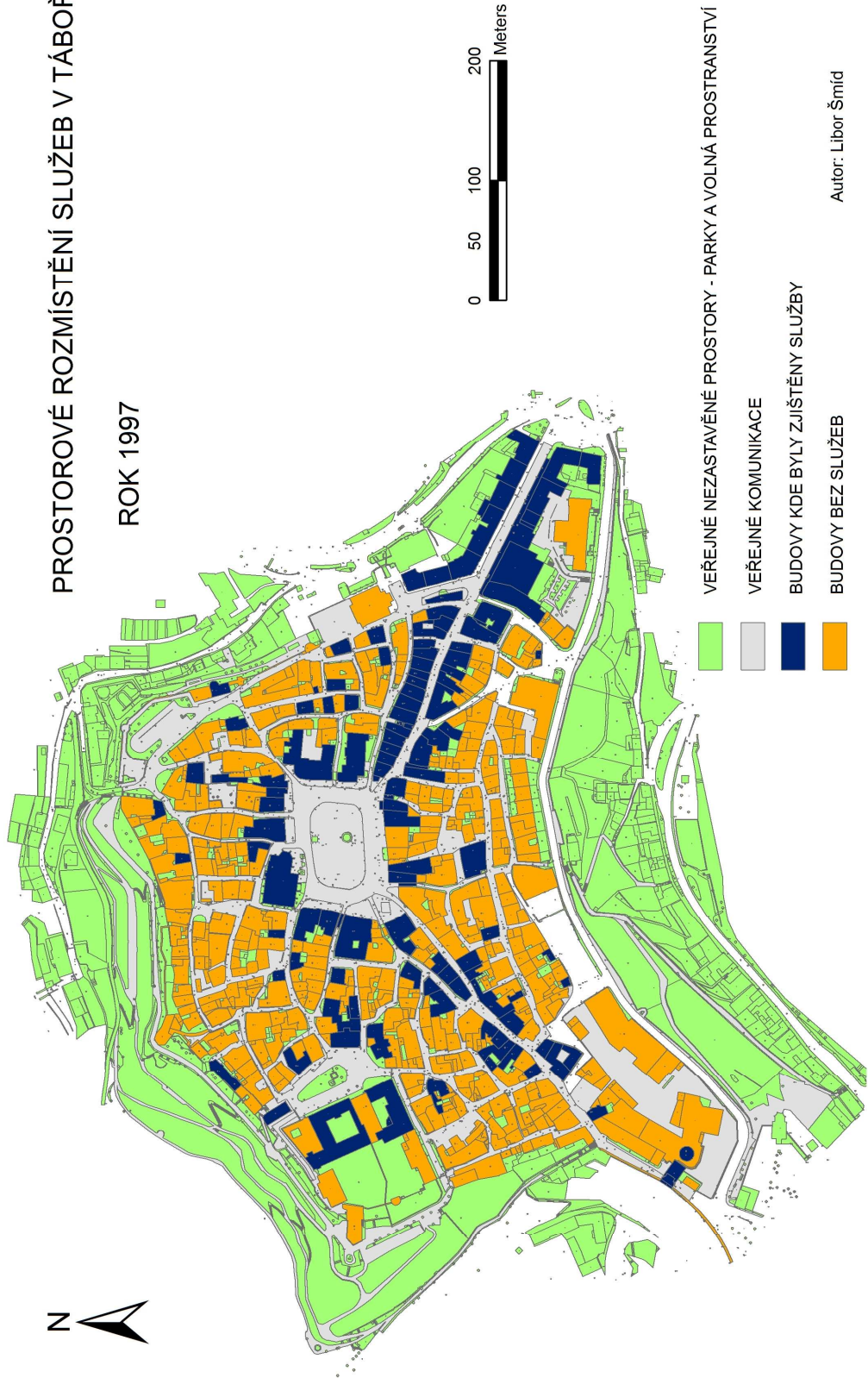

LEGENDA

- VEŘEJNÉ NEZASTAVĚNÉ PROSTORY - PARKY A VOLNÁ PROSTRANSTVÍ
 - VEŘEJNÉ KOMUNIKACE
 - BUDOVY KDE BYLY ZJIŠTĚNY SLUŽBY
 - BUDOVY BEZ SLUŽEB
- Autor: Libor Šmíd

PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V TÁBOŘE

ROK 1997

PROSTOROVÉ ROZMÍSTĚNÍ SLUŽEB V TÁBOŘE

ROK 2008

